

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

της 9ης Σεπτεμβρίου 2020*

«Γεωργία – Κανονισμός (ΕΕ) 1308/2013 – Ονομασίες προελεύσεως στον αμπελοοινικό τομέα –
Επισήμανση των οίνων – Αναγραφή της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου, η οποία
περιέχει ή συνίσταται σε προστατευόμενη ονομασία προελεύσεως – Απαγορεύεται –
Εξαίρεση – Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) 2017/1353 – Συμπερίληψη της οινοποιήσιμης
ποικιλίας αμπέλου “teran” στον κατάλογο του παραρτήματος XV, μέρος Α, του κανονισμού
(ΕΚ) 607/2009 – Αναδρομική ισχύς από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της
Κροατίας στην Ένωση – Σλοβενική προστατευόμενη ονομασία προελεύσεως “Teran” –
Ασφάλεια δικαίου – Δικαιολογημένη εμπιστοσύνη – Αναλογικότητα –
Δικαίωμα ιδιοκτησίας – Πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Κροατίας στην Ένωση –
Διοργανική συμφωνία για τη βελτίωση της νομοθεσίας – Θεσμική ισορροπία»

Στην υπόθεση T-626/17,

Δημοκρατία της Σλοβενίας, εκπροσωπούμενη από τις V. Klemenc και T. Mihelič Žitko,
επικουρούμενες από τον R. Knaak, δικηγόρο,

προσφεύγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους B. Eggers, I. Galindo Martín και B. Rous
Demiri,

καθής,

υποστηριζόμενης από τη

Δημοκρατία της Κροατίας, εκπροσωπούμενη από την G. Vidonić Mesarek, επικουρούμενη από
τον I. Cuk, δικηγόρο,

παρεμβαίνουσα,

με αντικείμενο προσφυγή δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση του
κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 2017/1353 της Επιτροπής, της 19ης Μαΐου 2017, για την
τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009 όσον αφορά τις οινοποιήσιμες ποικιλίες
αμπέλου και των συνώνυμών τους που μπορούν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων
(ΕΕ 2017, L 190, σ. 5),

* Γλώσσα διαδικασίας: η σλοβενική.

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους Η. Kanninen, πρόεδρο, J. Schwarcz, L. Madise, Κ. Ηλιόπουλο και I. Reine (εισηγήτρια), δικαστές,

γραμματέας: S. Bukšek Tomas, διοικητική υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 3ης Δεκεμβρίου 2019,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

I. Νομικό πλαίσιο

A. Γενικές διατάξεις περί προστασίας των ονομασιών προελεύσεως στον αμπελοοινικό τομέα

1. Επί του κανονισμού 479/2008 και του κανονισμού 1234/2007

- 1 Το άρθρο 51 του κανονισμού (ΕΚ) 479/2008 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2008, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1493/1999, (ΕΚ) αριθ. 1782/2003, (ΕΚ) αριθ. 1290/2005, (ΕΚ) αριθ. 3/2008 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 2392/86 και (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 (ΕΕ 2008, L 148, σ. 1), ο οποίος άρχισε να εφαρμόζεται από 1ης Αυγούστου 2009 και αφορούσε τις ονομασίες οίνων που ετύγχαναν ήδη προστασίας δυνάμει προγενέστερων κανονισμών, προέβλεπε τα εξής:

«1. Οι ονομασίες οίνων οι οποίες προστατεύονται σύμφωνα με τα άρθρα 51 και 54 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 [...] προστατεύονται αυτομάτως δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή τις εγγράφει στο μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 46 του παρόντος κανονισμού.

[...]

4. [...]

Μπορεί να αποφασιστεί, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, μετά από πρωτοβουλία της Επιτροπής και με τη διαδικασία του άρθρου 113 παράγραφος 2 [του κανονισμού], να ανακληθεί η προστασία των υφισταμένων προστατευομένων ονομασιών οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εάν δεν πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 34 [του παρόντος κανονισμού].»

- 2 Ο κανονισμός 479/2008 καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009 του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009, σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) (ΕΕ 2009, L 154, σ. 1). Επ' ευκαιρία του γεγονότος αυτού, οι διατάξεις του κανονισμού 479/2008 οι οποίες αφορούσαν τον αμπελοοινικό τομέα

ενσωματώθηκαν στον κανονισμό (ΕΚ) 1234/2007, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (ΕΕ 2007, L 299, σ. 1).

- 3 Στο πλαίσιο αυτό, οι διατάξεις του άρθρου 51, παράγραφοι 1 και 4, του κανονισμού 479/2008 επαναλαμβάνονται στο άρθρο 118ιθ, παράγραφοι 1 και 4, του κανονισμού 1234/2007.

2. Επί του κανονισμού 1308/2013

- 4 Ο κανονισμός (ΕΕ) 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ 2013, L 347, σ. 671), εφαρμόζεται από 1ης Ιανουαρίου 2014.
- 5 Το άρθρο 107 του κανονισμού 1308/2013 επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 118ιθ, παράγραφοι 1 και 4, του κανονισμού 1234/2007, σχετικά με την προστασία των υφιστάμενων ονομασιών, ως εξής:

«1. Οι ονομασίες οίνων που αναφέρονται στα άρθρα 51 και 54 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 του Συμβουλίου [...] προστατεύονται αυτομάτως δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή τις εγγράφει στο [ηλεκτρονικό μητρώο E-Vacchus] που προβλέπεται στο άρθρο 104 του παρόντος κανονισμού.

3. [...] Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή μπορεί, με δική της πρωτοβουλία, να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που να ανακαλούν την προστασία υφισταμένων προστατευόμενων ονομασιών οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, εάν δεν πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 93 [του παρόντος κανονισμού] [...]

Β. Διατάξεις σχετικές με τη χρήση ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου που περιέχει ή συνίσταται σε ΠΟΠ, προς επισήμανση των οίνων

1. Επί του κανονισμού 753/2002

- 6 Ο κανονισμός (ΕΚ) 753/2002 της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2002, για τη θέσπιση ορισμένων λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1493/1999 του Συμβουλίου όσον αφορά την περιγραφή, την ονομασία, την παρουσίαση και την προστασία ορισμένων αμπελοοινικών προϊόντων (ΕΕ 2002, L 118, σ. 1), όπως ίσχυε μέχρι την 1η Αυγούστου 2009, είχε θεσπίσει ειδικό καθεστώς επισήμανσεως των οίνων. Μεταξύ άλλων, το άρθρο 19, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού αυτού προέβλεπε τα εξής:

«1. Η ονομασία των ποικιλιών αμπέλου που χρησιμοποιήθηκαν για την παρασκευή ενός επιτραπέζιου οίνου με γεωγραφική ένδειξη ή ενός [οίνου ποιότητας παραγόμενου από καθορισμένη περιοχή (v.q.p.r.d.)], ή τα συνώνυμά τους μπορεί να εμφανίζεται στη σήμανση των σχετικών οίνων, εφόσον:

[...]

- γ) η ονομασία της ποικιλίας ή ένα από τα συνώνυμά της δεν περιλαμβάνει γεωγραφική ένδειξη που χρησιμοποιείται για τον χαρακτηρισμό ενός v.q.p.r.d. [...]»
7. Ωστόσο, το άρθρο 19, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 753/2002 προέβλεπε ειδική εξαίρεση από την ανωτέρω απαγόρευση επισημάνσεως και είχε ως εξής:
- «2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, στοιχείο γ' [του άρθρου 19 του κανονισμού 753/2002]:
- [...]
- β) οι ονομασίες των ποικιλιών και τα συνώνυμά τους που αναφέρονται στο παράρτημα II [του κανονισμού] μπορούν να χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο των ισχυόντων εθνικών ή/και κοινοτικών όρων κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού».
- 2. Επί των κανονισμών 479/2008, 1234/2007 και 1308/2013**
8. Το άρθρο 42, παράγραφος 3, του κανονισμού 479/2008 όριζε τα εξής:
- «Πλην αντιθέτων διατάξεων των κανόνων εφαρμογής της Επιτροπής, σε περίπτωση που η ονομασία μιας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου περιλαμβάνει ή αποτελείται από προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, η ονομασία αυτή δεν χρησιμοποιείται για την επισήμανση των προϊόντων που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.»
9. Το άρθρο 118i, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007 επανέλαβε τις διατάξεις του άρθρου 42, παράγραφος 3, του κανονισμού 479/2008. Το άρθρο αυτό, όπως ίσχυε την 1η Ιουλίου 2013, όριζε τα εξής:
- «Πλην αντιθέτων διατάξεων των κανόνων εφαρμογής της Επιτροπής, σε περίπτωση που η ονομασία μιας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου περιλαμβάνει ή συνίσταται σε μία προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, η ονομασία αυτή δεν χρησιμοποιείται για την επισήμανση των προϊόντων που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό.»
10. Το άρθρο 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013, ο οποίος αντικατέστησε από 1ης Ιανουαρίου 2014 τον κανονισμό 1234/2007, ορίζει πλέον τα εξής:
- «Σε περίπτωση που η ονομασία μιας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου περιλαμβάνει ή συνίσταται σε προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, η ονομασία αυτή δεν χρησιμοποιείται για την επισήμανση των γεωργικών προϊόντων.
- Προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι υφιστάμενες πρακτικές επισήμανσης, ανατίθεται στην Επιτροπή η αρμοδιότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, σύμφωνα με το άρθρο 227 [του κανονισμού 1308/2013], για τον καθορισμό εξαιρέσεων από τον κανόνα αυτό.»
11. Περαιτέρω, το άρθρο 227 του κανονισμού 1308/2013 αναθέτει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που καθορίζονται στο άρθρο αυτό.
12. Το άρθρο 232, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 προβλέπει ότι ο κανονισμός αυτός εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014.

3. Επί του κανονισμού 607/2009

- 13 Το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) 607/2009 της Επιτροπής, της 14ης Ιουλίου 2009, για τον καθορισμό ορισμένων λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2008 όσον αφορά τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις, τις παραδοσιακές ενδείξεις, την επισήμανση και την παρουσίαση ορισμένων προϊόντων του αμπελοοινικού τομέα (ΕΕ 2009, L 193, σ. 60), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την παρούσα διαφορά χρόνο, προέβλεπε τα εξής:

«Κατά παρέκκλιση του άρθρου 42, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2008, τα ονόματα των οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου και τα συνώνυμά τους που παρατίθενται στο μέρος Α του παραρτήματος XV του παρόντος κανονισμού και αποτελούνται από ή περιέχουν προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη μπορούν να αναγράφονται στην ετικέτα προϊόντος με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης [...], μόνον εάν έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες που ίσχυαν την 11η Μαΐου 2002 ή την ημερομηνία προσχώρησης του κράτους μέλους, εφόσον αυτή είναι μεταγενέστερη.»

- 14 Το παράρτημα XV, μέρος Α, του κανονισμού 607/2009 περιείχε τον κατάλογο των οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου και των συνώνυμών τους που μπορούσαν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων σύμφωνα με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού αυτού.
- 15 Ο κανονισμός 607/2009 καταργήθηκε από τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2019/33 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 2018, για τη συμπλήρωση του κανονισμού αριθ. 1308/2013 όσον αφορά τις αιτήσεις προστασίας ονομασιών προέλευσης, γεωγραφικών ενδείξεων και παραδοσιακών ενδείξεων στον αμπελοοινικό τομέα, τη διαδικασία ένστασης, τους περιορισμούς στη χρήση, τις τροποποιήσεις των προδιαγραφών προϊόντος, την ανάκληση της προστασίας, καθώς και την επισήμανση και την παρουσίαση (ΕΕ 2019, L 9, σ. 2). Το περιεχόμενο του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009 κατ' ουσίαν επαναλαμβάνεται στο άρθρο 50, παράγραφος 3, του κανονισμού 2019/33. Επιπλέον, το παράρτημα XV, μέρος Α, του κανονισμού 607/2009 περιλαμβάνεται πλέον στο παράρτημα IV του κανονισμού 2019/33.

Γ. Διατάξεις σχετικές με την επισήμανση θεσπισθείσες μετά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση

1. Επί του εκτελεστικού κανονισμού 753/2013

- 16 Κατόπιν της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιουλίου 2013 η Επιτροπή εξέδωσε τον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) 753/2013, της 2ας Αυγούστου 2013, για την τροποποίηση του κανονισμού 607/2009 (ΕΕ 2013, L 210, σ. 21).
- 17 Οι αιτιολογικές σκέψεις 2, 3 και 5 του εκτελεστικού κανονισμού 753/2013 έχουν ως εξής:

«(2) Η νομοθεσία για τον αμπελοοινικό τομέα που ίσχυε στην Κροατία πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση δεν περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με τις προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις καθώς και την επισήμανση των αμπελοοινικών προϊόντων αντίστοιχες των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου, ιδίως εκείνες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 607/2009 της Επιτροπής. Για να έχουν τη δυνατότητα οι επιχειρήσεις που είναι εγκατεστημένες στην Κροατία να εξακολουθήσουν να διαθέτουν στο εμπόριο τα προϊόντα τα οποία έχουν

παραχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονταν στην Κροατία πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση, είναι σκόπιμο να δοθεί στις εν λόγω επιχειρήσεις η δυνατότητα διάθεσης των αποθεμάτων αμπελοοινικών προϊόντων τα οποία έχουν παραχθεί σύμφωνα με τους κανόνες που ίσχυαν πριν από την προσχώρηση.

- (3) Ενόψει της προσχώρησής της στην Ένωση την 1η Ιουλίου 2013, η Κροατία ζήτησε, σύμφωνα με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009, τα ονόματα των οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου “Alicante Bouschet”, “Burgundac crni”, “Burgundac sivi”, “Burgundac bijeli”, “Borgonja istarska” και “Frankovka” τα οποία χρησιμοποιούνται παραδοσιακά για την εμπορία των οίνων που παράγονται στο έδαφός της και περιέχουν ή αποτελούνται από προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη στην Ένωση, να μπορούν να εξακολουθήσουν να αναγράφονται στην ετικέτα των κροατικών οίνων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη. Κατόπιν επαλήθευσης, κρίνεται σκόπιμο να περιληφθεί το όνομα της Κροατίας, με ισχύ από την ημερομηνία προσχώρησης, στο παράρτημα XV, μέρος Α, του εν λόγω κανονισμού όσον αφορά τα ονόματα των οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου τις οποίες αφορά η εν λόγω αίτηση.

[...]

- (5) Ως εκ τούτου, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 607/2009 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως.»
- 18 Το άρθρο 1 του εκτελεστικού κανονισμού 753/2013 ορίζει ότι οι οίνοι που έχουν παραχθεί στην Κροατία έως και τις 30 Ιουνίου 2013, οι οποίοι είναι σύμφωνοι με τις διατάξεις που εφαρμόζονταν στην Κροατία έως την ημερομηνία αυτή, μπορούν, αφενός, να εξακολουθήσουν να διατίθενται στο εμπόριο μέχρι εξαντήσεως των αποθεμάτων και, αφετέρου, να επισημαίνονται σύμφωνα με τις διατάξεις που εφαρμόζονταν στην Κροατία έως τις 30 Ιουνίου 2013. Το εν λόγω άρθρο 1 προβλέπει επίσης, κατ’ ουσίαν, ότι το όνομα «Δημοκρατία της Κροατίας» εγγράφεται στο παράρτημα XV του κανονισμού 607/2009, με ισχύ από την ημερομηνία προσχωρήσεώς της στην Ένωση, όσον αφορά τις ονομασίες οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου τις οποίες αφορά η αίτηση του εν λόγω κράτους.

2. Επί του προσβαλλόμενου κανονισμού

- 19 Στις 19 Μαΐου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε τον κατ’ εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2017/1353, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009 όσον αφορά τις οινοποιήσιμες ποικιλίες αμπέλου και των συνώνυμών τους που μπορούν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων (ΕΕ 2017, L 190, σ. 5, στο εξής: προσβαλλόμενος κανονισμός). Οι αιτιολογικές σκέψεις 2 έως 5 του εν λόγω κανονισμού διευκρινίζουν τα εξής:

- «(2) Με την προοπτική της προσχώρησής της στην Ευρωπαϊκή Ένωση την 1η Ιουλίου 2013, η [Δημοκρατία της] Κροατία[ς] ζήτησε να ενσωματωθεί ο εθνικός της κατάλογος αναγνωρισμένων οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου στον κατάλογο οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου που περιλαμβάνουν γεωγραφική ένδειξη και μπορούν να εμφανίζονται στην ετικέτα των οίνων, ο οποίος περιλαμβάνονταν στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 753/2002 της Επιτροπής και επί του παρόντος περιλαμβάνεται στο παράρτημα XV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009 της Επιτροπής. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, η Επιτροπή επισήμανε στη [Δημοκρατία της] Κροατίας ότι ο εθνικός κατάλογος ποικιλιών δεν χρειαζόταν να εγκριθεί σε επίπεδο [Ένωσης] και ότι κάθε κράτος μέλος αποφασίζει μόνο

του για τον δικό του κατάλογο. Η Επιτροπή επισήμανε επίσης στη [Δημοκρατία της] Κροατία[ς] ότι, σύμφωνα με την πρακτική που ακολουθήθηκε κατά τις προηγούμενες προσχωρήσεις και ιδίως με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1429/2004 της Επιτροπής για την τροποποίηση του παραρτήματος II του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 753/2002, η προσθήκη των ονομασιών των κροατικών οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου στο παράρτημα XV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009 προβλεπόταν μετά την προσχώρηση. Με βάση τα στοιχεία αυτά, η [Δημοκρατία της] Κροατία[ς] απέσυρε το αίτημα αυτό από τη διαπραγματευτική της θέση.

- (3) Το παράρτημα XV του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009 τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 753/2013 της Επιτροπής, ώστε να συμπεριληφθούν, ιδίως, οι ονομασίες των οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου που χρησιμοποιούνται παραδοσιακά για την εμπορία των οίνων που παράγονται στο έδαφος της Κροατίας, οι οποίες περιέχουν ή αποτελούνται από προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη στην Ένωση, ώστε να μπορούν να συνεχίσουν να αναγράφονται στην ετικέτα των κροατικών οίνων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη. Δεδομένης της ευαισθησίας του θέματος για τη [Δημοκρατία της] Σλοβενία[ς], η ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου “Teran”, ομώνυμης της σλοβενικής προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης “Teran” (PDO-SI-A 1581), δεν συμπεριλήφθηκε στον κανονισμό αυτό, εν αναμονή της θέσης που θα προέκυπτε από τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της [Δημοκρατίας της] Κροατίας και της [Δημοκρατίας της] Σλοβενίας.
- (4) Η [Δημοκρατίας της] Κροατία[ς] περιόρισε το αίτημά της όσον αφορά τη χρήση της ονομασίας της ποικιλίας αμπέλου “Teran” για τους οίνους που φέρουν την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης “Hrvatska Istra” (PDO-HR-A 1652). Παρά τον εδαφικό περιορισμό της [ζητούμενης] άδειας και τις συνεχείς προσπάθειες της Επιτροπής, κατέστη αδύνατο να βρεθεί συμβιβαστική λύση μεταξύ της [Δημοκρατίας της] Κροατίας και της [Δημοκρατίας της] Σλοβενίας.
- (5) Λόγω έλλειψης λύσης κατόπιν διαπραγματεύσεων, παρά τις προσπάθειες της Επιτροπής για την προσέγγιση των θέσεων της [Δημοκρατίας της] Κροατίας και της [Δημοκρατίας της] Σλοβενίας και μετά την επαλήθευση των πληροφοριών που διαθέτει η Επιτροπή σχετικά με την πρακτική της υφιστάμενης επισήμανσης όσον αφορά την οινοποιήσιμη ποικιλία αμπέλου “Teran”, κρίνεται σκόπιμο να καταχωριστεί η ονομασία της εν λόγω ποικιλίας στο παράρτημα XV, μέρος Α, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009 όσον αφορά την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης “Hrvatska Istra”.»
- 20 Από την αιτιολογική σκέψη 8 του προσβαλλόμενου κανονισμού συνάγεται επίσης ότι έπρεπε να προσδοθεί στον κανονισμό αυτό αναδρομική ισχύς από την ημερομηνία προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, ήτοι από την 1η Ιουλίου 2013, για τους ακόλουθους λόγους:

«Η προσθήκη της [Δημοκρατίας της] Κροατίας στο παράρτημα XV, μέρος Α, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009 όσον αφορά τη χρήση της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου “Teran” θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει από την ημερομηνία προσχώρησής της, την 1η Ιουλίου 2013, εφόσον η αίτηση της [Δημοκρατίας της] Κροατίας υποβλήθηκε πριν από την ημερομηνία αυτή, η παραδοσιακή χρήση της ονομασίας “Teran” ως οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου για την εμπορία των οίνων που παράγονται στο έδαφος της Κροατίας ήταν η ισχύουσα πρακτική κατά τη χρονική στιγμή της προσχώρησης και, δεδομένου ότι η έκδοση του παρόντος

κανονισμού μετατέθηκε εν αναμονή της εξεύρεσης λύσης κατόπιν διαπραγματεύσεων. Για τους ίδιους λόγους, θα πρέπει να προβλεφθεί μεταβατική διάταξη σχετικά με τους οίνους που παρήχθησαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.»

- 21 Δυνάμει του άρθρου 1 του προσβαλλόμενου κανονισμού, προστέθηκε στο μέρος Α του παραρτήματος XV του κανονισμού αριθ. 607/2009 μια επιπλέον σειρά με αριθμό 55, με την οποία διευκρινίζεται ότι η ονομασία «Teran» μπορεί να αναγράφεται ως οινοποιήσιμη ποικιλία αμπέλου στην επισήμανση των οίνων που παράγονται στην Κροατία, αλλά μόνο όσον αφορά την ονομασία προελεύσεως «Hrvatska Istra» (PDO-HR-A 1652), και υπό την προϋπόθεση ότι οι ονομασίες «Hrvatska Istra» και «Teran» εμφανίζονται στο ίδιο οπτικό πεδίο και ότι η ονομασία «Teran» αναγράφεται με χαρακτηριστικές μικρότερου μεγέθους από εκείνους που χρησιμοποιούνται για την ονομασία «Hrvatska Istra».
- 22 Το άρθρο 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού προβλέπει, ωστόσο, το ακόλουθο μεταβατικό μέτρο:
- «Οι οίνοι που φέρουν την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης “Hrvatska Istra” (PDO-HR-A 1652), και παρήχθησαν πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, μπορούν να κυκλοφορούν στο εμπόριο έως εξαντλήσεως των αποθεμάτων, ακόμη και αν δεν πληρούν τις απαιτήσεις επισήμανσης που προβλέπονται στη σειρά 55 του παραρτήματος XV, μέρος Α, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 607/2009, η οποία προστίθεται με το άρθρο 1 του παρόντος κανονισμού.»
- 23 Κατά το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, του προσβαλλόμενου κανονισμού, ο κανονισμός αυτός αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δηλαδή στις 21 Ιουλίου 2017. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου αυτού προβλέπεται, ωστόσο, ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός εφαρμόζεται από την 1η Ιουλίου 2013.

II. Ιστορικό της διαφοράς

A. Επί της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην Ένωση και της προστατευόμενης ονομασίας προελεύσεως «Teran»

- 24 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας προσχώρησε στην Ένωση την 1η Μαΐου 2004.
- 25 Κατόπιν της προσχωρήσεως αυτής, η Επιτροπή εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 1429/2004, της 9ης Αυγούστου 2004, για την τροποποίηση του κανονισμού 753/2002 (ΕΕ 2004, L 236, σ. 11). Σύμφωνα με το άρθρο 3, ο κανονισμός 1429/2004 εφαρμόζεται αναδρομικώς από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην Ένωση.
- 26 Βάσει του παραρτήματος II του κανονισμού 1429/2004, διάφορες ονομασίες ποικιλιών αμπέλου που περιλαμβάνουν γεωγραφική ένδειξη και μπορούν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων περιλήφθηκαν στον κατάλογο του άρθρου 19, παράγραφος 2, του κανονισμού 753/2002 για τη Δημοκρατία της Σλοβενίας. Η δε ονομασία «Teran» περιελήφθη, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, στον κατάλογο των «συμπληρωματικών παραδοσιακών ενδείξεων» εντός της Ένωσης, δηλαδή στον κατάλογο των όρων που χρησιμοποιούνται παραδοσιακά για τον χαρακτηρισμό των οίνων στα κράτη μέλη παραγωγής και οι οποίοι αναφέρονται, μεταξύ άλλων, σε μια μέθοδο παραγωγής, παρασκευής, παλαιώσης ή στην ποιότητα, το χρώμα, τον τύπο της τοποθεσίας ή σε ένα ιστορικό γεγονός που συνδέεται με την ιστορία του εν λόγω οίνου και οι

οποίοι ορίζονται στη νομοθεσία των κρατών μελών παραγωγής προς τον σκοπό της περιγραφής των εν λόγω οίνων που έχουν παραχθεί στο έδαφός τους. Η συμπληρωματική παραδοσιακή ένδειξη «Teran» συνδεόταν επομένως με τον οίνο Kras ως «οίνος ποιότητας παραγόμενος εντός καθορισμένων περιοχών» (v.q.p.r.d.).

- 27 Στις 17 Φεβρουαρίου 2006 η Επιτροπή δημοσίευσε στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* (ΕΕ 2006, C 41, σ. 1), σύμφωνα με το άρθρο 54, παράγραφος 5, του κανονισμού 1493/1999, ενημερωμένο κατάλογο των v.q.p.r.d., ο οποίος καταρτίστηκε με βάση τα στοιχεία που κοινοποιήθηκαν από τα κράτη μέλη. Στον κατάλογο αυτό αναφέρεται η ονομασία «Kras, teran» για τη Σλοβενία.
- 28 Με μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου της 7ης Ιουλίου 2009, η Δημοκρατία της Σλοβενίας κοινοποίησε στην Επιτροπή νέο εθνικό κατάλογο των v.q.p.r.d. της, στον οποίο περιλαμβάνονταν, αυτή τη φορά, οι ονομασίες «Teran, Kras» και «Kras». Ο νέος αυτός κατάλογος, ο οποίος απηχούσε την κατάσταση στη Σλοβενία κατά την 31η Ιουλίου 2009, δημοσιεύθηκε στην *Επίσημη Εφημερίδα* στις 8 Αυγούστου 2009 (ΕΕ 2009, C 187, σ. 1). Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 51, παράγραφος 1, του κανονισμού 479/2008, οι ονομασίες που περιλαμβάνονταν στον κατάλογο αυτό έτυχαν αυτόματης προστασίας βάσει του νέου κανονισμού. Εντούτοις, εναπέκειτο στη Δημοκρατία της Σλοβενίας να καταθέσει στην Επιτροπή τους τεχνικούς φακέλους καθώς και τις εθνικές αποφάσεις εγκρίσεως των συγκεκριμένων ονομασιών.
- 29 Στις 6 Δεκεμβρίου 2011 η Δημοκρατία της Σλοβενίας κατέθεσε στην Επιτροπή τον τεχνικό φάκελο που προβλέπεται στο άρθρο 118γ του κανονισμού 1234/2007 (πρώην άρθρο 35 του κανονισμού 479/2008), σχετικά με την αμπελοοινική ονομασία «Teran», με σκοπό την προστασία της ονομασίας αυτής ως προστατευόμενης ονομασίας προελεύσεως (ΠΟΠ) κατά την έννοια του άρθρου 118β του ίδιου κανονισμού.
- 30 Στις 17 Δεκεμβρίου 2014 το αρμόδιο για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη μέλος της Επιτροπής, με την ανακοίνωσή του C(2014) 9593 final προς την Επιτροπή, κάλεσε το σώμα των μελών της Επιτροπής να εγκρίνει τα αποτελέσματα της διενεργηθείσας από τη Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης εξετάσεως των τεχνικών φακέλων σχετικά με τις υφιστάμενες ονομασίες οίνων, οι οποίοι είχαν διαβιβαστεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 118ιθ, παράγραφος 2, του κανονισμού 1234/2007 (πρώην άρθρο 51 του κανονισμού 479/2008). Η σλοβενική ονομασία «Teran» περιλαμβανόταν στον κατάλογο των υφιστάμενων ονομασιών οίνων για τις οποίες είχε εγκριθεί η προστασία ως ΠΟΠ. Εντούτοις, διευκρινιζόταν σε υποσημείωση ότι η χρήση της ονομασίας «Teran» από τη Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν θίγει τα δικαιώματα των Κροατών παραγωγών να κάνουν χρήση της συγκεκριμένης ονομασίας για την περιγραφή μιας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου, σύμφωνα με την κατ' εξουσιοδότηση πράξη που επρόκειτο να εκδώσει η Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013.

B. Επί της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στην Κροατία

- 31 Ενόψει της προσχωρήσεώς της στην Ένωση, η Δημοκρατία της Κροατίας υπέβαλε τη διαπραγματευτική θέση της στις 8 Σεπτεμβρίου 2008. Στη σελίδα 51 του εγγράφου αυτού, στο κεφάλαιο 11, το οποίο αφορούσε τη γεωργία, η Δημοκρατία της Κροατίας ζήτησε, μεταξύ άλλων, «[ο] εθνικός της κατάλογος αναγνωρισμένων οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου [να] περιληφθεί

στον κατάλογο των ποικιλιών αμπέλου ή των συνώνυμών τους που περιλ[άμβαναν] γεωγραφική ένδειξη και μπορ[ούσαν] να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων, ο οποίος μνημονευ[όταν] στο παράρτημα II του κανονισμού 753/2002 της Επιτροπής».

- 32 Στις 28 Ιανουαρίου 2011 η Δημοκρατία της Κροατίας, με προσθήκη στη διαπραγματευτική της θέση, όσον αφορά το κεφάλαιο 11, με τίτλο «Γεωργία και αγροτική ανάπτυξη», επισήμανε ότι επιθυμούσε να αποσύρει το αίτημά της για το οποίο έγινε λόγος στη σκέψη 31 ανωτέρω. Υπογράμμισε ότι, βάσει όσων είχε κατανοήσει, ο εθνικός κατάλογος των ποικιλιών αμπέλου ή των συνώνυμών τους που περιελάμβαναν γεωγραφική ένδειξη και οι οποίες μπορούσαν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων έπρεπε να καταρτίζεται από κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού 1234/2007 και ότι η Επιτροπή θα κατήρτιζε κατάλογο των ποικιλιών αυτών σύμφωνα με το άρθρο 62, παράγραφος 4, του κανονισμού 607/2009.
- 33 Στην κοινή της θέση AD 12-11, της 15ης Απριλίου 2011, σχετικά με το κεφάλαιο 11, περί γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης, η Ένωση επισήμανε ότι η Δημοκρατία της Κροατίας είχε «παραιτηθεί από το αίτημά της να περιληφθεί ο εθνικός της κατάλογος αναγνωρισμένων οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου ή των συνώνυμών τους στον κατάλογο των ποικιλιών αμπέλου ή των συνώνυμών τους που [έφεραν] γεωγραφική ένδειξη και οι οποίες μπορ[ούσαν] να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων, ο οποίος [μνημονευόταν] στο άρθρο 62, παράγραφος 4, του κανονισμού 607/2009».

Γ. Επί της διαδικασίας εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού

- 34 Με έγγραφό της προς την Επιτροπή με ημερομηνία 13 Μαΐου 2013, η Δημοκρατία της Κροατίας εξέφρασε τις ανησυχίες της όσον αφορά τη δυνατότητα να εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί την ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» για την επισήμανση των οίνων της μετά την προσχώρησή της στην Ένωση την 1η Ιουλίου 2013, εκ του λόγου ότι η συγκεκριμένη ονομασία είχε ήδη καταχωρισθεί ως σλοβενική ΠΟΠ. Ζήτησε ως εκ τούτου από την Επιτροπή να εξεύρει λύση που να ικανοποιεί όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Στο πλαίσιο αυτό, κάλεσε την Επιτροπή να επανεξετάσει το καθεστώς της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran».
- 35 Με δεύτερη επιστολή που απηύθυνε αυθημερόν στην Επιτροπή, η Δημοκρατία της Κροατίας υπέβαλε πρόταση αναθεωρήσεως του καταλόγου Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009. Η συγκεκριμένη πρόταση δεν αφορούσε την ονομασία «teran».
- 36 Με επιστολή της 5ης Ιουλίου 2013, η Επιτροπή απάντησε στη Δημοκρατία της Κροατίας ότι η καταχώριση της ΠΟΠ «Teran» αποτελούσε ευαίσθητο ζήτημα το οποίο εξεταζόταν προσεκτικά από τις υπηρεσίες της.
- 37 Με επιστολή της προς την Επιτροπή με ημερομηνία 16 Απριλίου 2014, η Δημοκρατία της Κροατίας εξέφρασε εκ νέου τις ανησυχίες της σχετικά με τη μη δυνατότητα χρήσεως της ονομασίας «teran» για την επισήμανση των οίνων της λόγω της υφιστάμενης σλοβενικής ΠΟΠ με την ίδια ονομασία. Πρότεινε να περιληφθεί η ονομασία «teran» στο παράρτημα XV, μέρος Α, του κανονισμού 607/2009. Η Δημοκρατία της Κροατίας επισήμανε επίσης ότι η Επιτροπή είχε προτείνει την εξεύρεση λύσεως κατόπιν διαπραγματεύσεων με τη Δημοκρατία της Σλοβενίας και ότι, ως εκ τούτου, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ των αρμόδιων υπουργών της Σλοβενίας και της Κροατίας στις 11 Φεβρουαρίου 2014.

- 38 Η Επιτροπή κατήρτισε σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού για την τροποποίηση του παραρτήματος XV, μέρος A, του κανονισμού 607/2009, προκειμένου να συμπεριληφθεί στο παράρτημα αυτό η ονομασία οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «Teran». Το εν λόγω σχέδιο κανονισμού, το οποίο επρόκειτο αρχικώς να συζητηθεί κατά τη συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων των κρατών μελών GREX WINE της 8ης Σεπτεμβρίου 2014, αποσύρθηκε τελικά από την ημερήσια διάταξη της συγκεκριμένης συνεδριάσεως.
- 39 Με έγγραφο της 11ης Νοεμβρίου 2014, η Δημοκρατία της Σλοβενίας ευχαρίστησε την Επιτροπή για τη διμερή συνάντηση που είχε πραγματοποιηθεί μεταξύ τους σχετικά με το ζήτημα του οίνου «Teran». Προσέθεσε ότι το ζήτημα αυτό είχε κεφαλαιώδη σημασία για τους οινοπαραγωγούς της και ότι προς μεγάλη της έκπληξη πληροφορήθηκε ότι η Επιτροπή προετοίμαζε σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού προκειμένου να επιτραπεί στη Δημοκρατία της Κροατίας να κάνει χρήση της συγκεκριμένης ονομασίας για την επισήμανση των οίνων της, δεδομένων των αντιθέτων δηλώσεων στις οποίες είχε προβεί δημοσίως η Επιτροπή τον Απρίλιο του 2013.
- 40 Στις 4 Δεκεμβρίου 2014 η Επιτροπή απάντησε στη Δημοκρατία της Σλοβενίας ότι η σλοβενική ονομασία «Teran» ετύγχανε βεβαίως προστασίας, αλλά ότι η Δημοκρατία της Κροατίας είχε θέσει το ζήτημα της χρήσεως της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «Teran» κατά τις διαπραγματεύσεις που είχαν προηγηθεί της προσχωρήσεως στην Ένωση, ότι δεν είχε τη δυνατότητα να αντιταχθεί στην καταχώριση της ονομασίας «Teran» ως σλοβενικής ΠΟΠ και ότι η Επιτροπή είχε το δικαίωμα να προβλέψει εξαιρέσεις από την απόλυτη προστασία των ΠΟΠ σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
- 41 Ακολούθησαν διάφορες συναντήσεις και αντηλλάγησαν πλείονες επιστολές μεταξύ της Επιτροπής και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.
- 42 Στις 24 Ιανουαρίου 2017 συζητήθηκε, στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνομόνων GREX WINE, το σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού για την παροχή δυνατότητας στη Δημοκρατία της Κροατίας να κάνει χρήση της ονομασίας «Teran» για την επισήμανση των οίνων της. Η Δημοκρατία της Σλοβενίας και η Δημοκρατία της Κροατίας υπέβαλαν τις παρατηρήσεις τους συναφώς.
- 43 Από τις 17 Μαρτίου έως τις 14 Απριλίου 2017, το μνημονευόμενο ανωτέρω στη σκέψη 42 σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού δημοσιεύθηκε στη διαδικτυακή πύλη της Επιτροπής «Βελτίωση της νομοθεσίας». Διάφοροι ενδιαφερόμενοι φορείς, μεταξύ των οποίων οινοπαραγωγοί και ενώσεις οινοπαραγωγών από τη Σλοβενία, γνωστοποίησαν τις απόψεις τους επί του εν λόγω σχεδίου κανονισμού.
- 44 Στις 19 Μαΐου 2017 η Επιτροπή εξέδωσε τον προσβαλλόμενο κανονισμό.

III. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

- 45 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 15 Σεπτεμβρίου 2017, η Δημοκρατία της Σλοβενίας άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.
- 46 Η Επιτροπή κατέθεσε το υπόμνημα αντικρούσεως στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 4 Δεκεμβρίου 2017.

- 47 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 29 Δεκεμβρίου 2017, η Δημοκρατία της Κροατίας ζήτησε να παρέμβει στην παρούσα διαδικασία υπέρ της Επιτροπής.
- 48 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας κατέθεσε υπόμνημα απαντήσεως στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 23 Φεβρουαρίου 2018.
- 49 Με απόφαση της 1ης Μαρτίου 2018, ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος του Γενικού Δικαστηρίου επέτρεψε στη Δημοκρατία της Κροατίας να παρέμβει υπέρ της Επιτροπής.
- 50 Η Επιτροπή κατέθεσε υπόμνημα ανταπάντησεως στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 16 Μαΐου 2018.
- 51 Η Δημοκρατία της Κροατίας κατέθεσε υπόμνημα παρεμβάσεως στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 16 Μαΐου 2018.
- 52 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας κατέθεσε τις παρατηρήσεις της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 26 Ιουλίου 2018.
- 53 Η Επιτροπή δεν κατέθεσε παρατηρήσεις επί του υπομνήματος παρεμβάσεως.
- 54 Με έγγραφο της 3ης Αυγούστου 2018, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δήλωσε ότι επιθυμούσε τη διεξαγωγή επ' ακροατηρίου συζητήσεως προκειμένου να αναπτύξει τις απόψεις της.
- 55 Κατόπιν προτάσεως του τετάρτου τμήματος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 28 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, να παραπέμψει την υπόθεση ενώπιον πενταμελούς τμήματος.
- 56 Κατόπιν προτάσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
- 57 Με έγγραφο της Γραμματείας της 10ης Οκτωβρίου 2019, το Γενικό Δικαστήριο έθεσε στους διαδίκους, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, ερωτήσεις στις οποίες ζήτησε γραπτή απάντηση πριν από την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Οι διάδικοι απάντησαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.
- 58 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 3ης Δεκεμβρίου 2019.
- 59 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να ακυρώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό στο σύνολό του·
  - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 60 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:
- να κρίνει την προσφυγή αβάσιμη·
  - να καταδικάσει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας στα δικαστικά έξοδα.

- 61 Η Δημοκρατία της Κροατίας ζητεί, κατ' ουσίαν, από το Γενικό Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή.

IV. Σκεπτικό

- 62 Προς στήριξη της προσφυγής της, η Δημοκρατία της Σλοβενίας προβάλλει οκτώ λόγους ακυρώσεως, οι οποίοι αφορούν:
- ο πρώτος, παράβαση του άρθρου 232 του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού·
  - ο δεύτερος, παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας·
  - ο τρίτος, παράβαση του άρθρου 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και του άρθρου 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ)·
  - ο τέταρτος, παράβαση του άρθρου 41 της Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, στο μέτρο που ο προσβαλλόμενος κανονισμός προβλέπει μεταβατική περίοδο για την εμπορία του οίνου που είχε παραχθεί πριν από την 1η Ιουλίου 2013·
  - ο πέμπτος, παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, ερμηνευόμενου υπό την έννοια που προσδίδουν στη διάταξη αυτή οι θεμελιώδεις αρχές του δικαίου της Ένωσης καθώς και το άρθρο 17 του Χάρτη και το άρθρο 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ·
  - ο έκτος, παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 290 ΣΛΕΕ, καθόσον η Επιτροπή υπερέβη τα όρια της παρεχόμενης από τις Συνθήκες εξουσιοδότησεως προς έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων·
  - ο έβδομος, παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 3, και το άρθρο 49, παράγραφος 2, ΣΕΕ, καθόσον η Δημοκρατία της Κροατίας δεν είχε υποβάλει αίτημα να συμπεριληφθεί η ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στο μέρος Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση, η δε Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν ενημερώθηκε για την υποβολή σχετικού αιτήματος για τους σκοπούς των διαπραγματεύσεων προσχωρήσεως·
  - ο όγδοος, παράβαση του σημείου V.28 της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου» (ΕΕ 2016, L 123, σ. 1, στο εξής: διοργανική συμφωνία), και του σημείου II.7 της κοινής αντίληψης μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις (στο εξής: κοινή αντίληψη), καθώς και παραβίαση της αρχής της θεσμικής ισορροπίας.

A. Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 232 του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού

- 63 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπογραμμίζει, πρώτον, ότι η νομική βάση του προσβαλλόμενου κανονισμού, ήτοι το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, είναι εφαρμοστέα μόνο από 1ης Ιανουαρίου 2014, σύμφωνα με το άρθρο 232 του ίδιου κανονισμού. Όμως, από το άρθρο 3 του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι αυτός εφαρμόζεται από 1ης Ιουλίου 2013, ήτοι πριν από την ημερομηνία κατά την οποία κατέστη εφαρμοστέος ο κανονισμός βάσει του οποίου εκδόθηκε. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, προσδίδοντας στον προσβαλλόμενο κανονισμό αναδρομική ισχύ η οποία καλύπτει χρονικό διάστημα προγενέστερο της ενάρξεως ισχύος, και μάλιστα της υπάρξεως, του κανονισμού 1308/2013, υπερέβη τα όρια της εξουσιοδοτήσεως που προβλέπει το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 232 του ίδιου κανονισμού.
- 64 Δεύτερον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, η συμπερίληψη της ονομασίας «tegan» στο παράρτημα XV, μέρος A, του κανονισμού αυτού έπρεπε να εγκριθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης που ίσχυαν κατά την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας, δηλαδή την 1η Ιουλίου 2013. Πλην όμως, την 1η Ιουλίου 2013 ο κανονισμός 1308/2013, ο οποίος αποτελεί τη νομική βάση για την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού, δεν είχε τεθεί ακόμη σε ισχύ. Επομένως, οι εφαρμοστέες κατά την εν λόγω ημερομηνία διατάξεις ήταν εκείνες του κανονισμού 1234/2007, και ειδικότερα το άρθρο 118ι αυτού, ο οποίος έπαυσε να εφαρμόζεται την 1η Ιανουαρίου 2014. Κατά συνέπεια, κατά τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, ο κανονισμός 1308/2013 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως κανονισμός που ίσχυε κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση κατά την έννοια του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009.
- 65 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

1. Επί της παραβάσεως του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 232 του κανονισμού αυτού

- 66 Διαπιστώνεται ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός εκδόθηκε στις 19 Μαΐου 2017 και τέθηκε σε ισχύ την ημέρα της δημοσιεύσεώς του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, δηλαδή την 21η Ιουλίου 2017. Εντούτοις, το άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει ότι αυτός εφαρμόζεται αναδρομικώς από την 1η Ιουλίου 2013. Όπως επισημαίνει η Δημοκρατία της Σλοβενίας, η ημερομηνία αυτή είναι προγενέστερη της ημερομηνίας κατά την οποία ο κανονισμός 1308/2013, ο οποίος αποτελεί τη νομική βάση του προσβαλλόμενου κανονισμού, κατέστη εφαρμοστέος, ήτοι της 1ης Ιανουαρίου 2014.
- 67 Πρέπει επομένως να εξεταστεί εάν η Επιτροπή υπερέβη τις εξουσίες που της απονέμει το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 232 του ίδιου κανονισμού, όπως υποστηρίζει κατ' ουσίαν η Δημοκρατία της Σλοβενίας, στο μέτρο που οι διατάξεις αυτές ουδόλως της επέτρεπαν να κάνει αναδρομικώς χρήση της νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως που της παρέχουν οι εν λόγω διατάξεις.

- 68 Συναφώς, κατά πάγια νομολογία, προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της ασφάλειας δικαίου και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, οι ουσιαστικοί κανόνες πρέπει να ερμηνεύονται ως αφορώντες καταστάσεις διαμορφωθείσες προ της ενάρξεως της ισχύος τους μόνον εφόσον προκύπτει σαφώς από το γράμμα τους, τους σκοπούς ή την οικονομία τους ότι πρέπει να τους αναγνωριστεί τέτοιο αποτέλεσμα (αποφάσεις της 24ης Σεπτεμβρίου 2002, Falck και Acciaierie di Bolzano κατά Επιτροπής, C-74/00 P και C-75/00 P, EU:C:2002:524, σκέψη 119, και της 19ης Ιουνίου 2015, Ιταλία κατά Επιτροπής, T-358/11, EU:T:2015:394, σκέψη 112).
- 69 Εν προκειμένω, σύμφωνα με το άρθρο 232 του κανονισμού 1308/2013, το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού εφαρμόζεται μόνον από 1ης Ιανουαρίου 2014. Από καμία αιτιολογική σκέψη ή άλλη διάταξη του εν λόγω κανονισμού δεν προκύπτει ότι το χρονικό σημείο ενάρξεως ισχύος της τελευταίας αυτής διατάξεως πρέπει να καθοριστεί σε ημερομηνία διαφορετική από εκείνη που προβλέπει το άρθρο 232 του εν λόγω κανονισμού. Μολονότι από το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού προκύπτει ότι η συγκεκριμένη διάταξη αποσκοπεί στην προστασία υφιστάμενων πρακτικών επισημάνσεως, τούτο δεν σημαίνει ότι οι εν λόγω πρακτικές μπορούν να προστατεύονται ήδη πριν από την ημερομηνία εφαρμογής της επίμαχης εξουσιοδότησεως. Στο πλαίσιο αυτό, η νομοθετική εξουσιοδότηση που απονέμει στην Επιτροπή το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι επιτρέπει στην Επιτροπή να κάνει χρήση των ανατεθεισών σε αυτήν εξουσιών προκειμένου να θεσπίσει εξαίρεση η οποία καλύπτει περίοδο προγενέστερη της 1ης Ιανουαρίου 2014.
- 70 Επομένως, η Επιτροπή, στηριζόμενη στην εξουσιοδότηση του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 προκειμένου να θεσπίσει εξαίρεση στον τομέα της επισημάνσεως, όπως η προβλεφθείσα με τον προσβαλλόμενο κανονισμό, μεταξύ 1ης Ιουλίου 2013 και 1ης Ιανουαρίου 2014, προέβη σε αναδρομική εφαρμογή του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, μη προβλεπόμενη στον εν λόγω κανονισμό.
- 71 Εντούτοις, επιβάλλεται ακόμη να εξετασθεί εάν, λόγω της αναδρομικής εφαρμογής της προβλεπόμενης στο άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 εξουσιοδότησεως, ο προσβαλλόμενος κανονισμός βαρύνεται με ουσιώδη πλημμέλεια ικανή να επιφέρει την ακύρωσή του όσον αφορά τα προ της 1ης Ιανουαρίου 2014 αποτελέσματά του (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 19ης Ιουνίου 2015, Ιταλία κατά Επιτροπής, T-358/11, EU:T:2015:394, σκέψη 121).
- 72 Επισημαίνεται επ' αυτού ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 2 ανωτέρω, το άρθρο 42, παράγραφος 3, του κανονισμού 479/2008 ενσωματώθηκε μετέπειτα στον κανονισμό 1234/2007 και ειδικότερα αντικαταστάθηκε από το άρθρο 118i, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007, το οποίο ήταν εφαρμοστέο κατά το χρονικό σημείο της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση. Οι διατάξεις αυτές προέβλεπαν ήδη κανόνα παρόμοιο με εκείνον του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, ήτοι ότι η ονομασία μιας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου, η οποία περιλαμβάνει ή συνίσταται σε ΠΟΠ και δεν έχει περιληφθεί στο παράρτημα του σχετικού κανονισμού, δεν μπορεί να αναγράφεται στην επισήμανση των οίνων, εκτός αν η Επιτροπή λάβει μέτρα που προβλέπουν το αντίθετο. Επομένως, το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 δεν απονέμει νέα εξουσιοδότηση υπέρ της Επιτροπής, αλλά αποτελεί άμεση συνέχεια του άρθρου 118i, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007, το οποίο ίσχυε και είχε εφαρμογή κατά την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, την 1η Ιουλίου 2013.

- 73 Από το άρθρο 230 του κανονισμού 1308/2013 προκύπτει επίσης ότι οι παραπομπές στον κανονισμό 1234/2007 λογίζονται ως παραπομπές στον κανονισμό 1308/2013, σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που περιλαμβάνεται στο παράρτημα XIV του εν λόγω κανονισμού. Στον πίνακα αντιστοιχίας αυτόν αναφέρεται ότι το άρθρο 118ι του κανονισμού 1234/2007 αντιστοιχεί στο άρθρο 100 του κανονισμού 1308/2013.
- 74 Επιπλέον, οι διάδικοι, ερωτηθέντες στο πλαίσιο μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, παραδέχθηκαν ότι οι εξουσίες που απονέμονται στην Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 δεν παρουσιάζουν καμία ουσιώδη διαφορά σε σχέση με τις εξουσίες που απέρρεαν από το άρθρο 118ι, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007.
- 75 Το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 παρουσιάζει βεβαίως την ιδιαιτερότητα ότι επιβάλλει ρητώς στην Επιτροπή την υποχρέωση να λαμβάνει υπόψη τις υφιστάμενες πρακτικές επισημάνσεως. Εντούτοις, από τη διευκρίνιση αυτή δεν μπορεί να συναχθεί ότι η εξουσιοδότηση που η εν λόγω διάταξη απονέμει στην Επιτροπή διαφέρει θεμελιωδώς από την εξουσιοδότηση που προβλεπόταν στο άρθρο 42, παράγραφος 3, του κανονισμού 479/2008 και, εν συνεχεία, στο άρθρο 118ι, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007, στο μέτρο που η επίμαχη διευκρίνιση αποσκοπεί μόνο στο να καταστήσει τη συγκεκριμένη εξουσιοδότηση σαφέστερη, επιβάλλοντας στην Επιτροπή να λαμβάνει υπόψη τις υφιστάμενες πρακτικές επισημάνσεως. Με την εν λόγω διευκρίνιση παρέχεται επιπλέον μια πρόσθετη εγγύηση στους παραγωγούς που καλύπτονται από μια ΠΟΠ ότι η απόφαση της Επιτροπής δεν θα εκδοθεί αυθαίρετα, χωρίς, ωστόσο, τούτο να μεταβάλλει τη φύση ή την έκταση της εξουσιοδοτήσεως που ο νομοθέτης παρέχει στην Επιτροπή.
- 76 Κατά τα λοιπά, η ύπαρξη πρακτικών επισημάνσεως όσον αφορά την ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στην Κροατία κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση δεν αμφισβητείται από τους διαδίκους. Η διαπίστωση αυτή παραμένει αμετάβλητη, είτε εφαρμόζεται ο κανονισμός 1234/2007 είτε ο κανονισμός 1308/2013.
- 77 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, μολονότι προέβη σε αναδρομική εφαρμογή του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 παρά την απουσία σχετικής πρόβλεψης από τον νομοθέτη, δεν έκανε, κατ' ουσίαν, χρήση, σε σχέση με τη Δημοκρατία της Κροατίας, νέας εξουσιοδοτήσεως της οποίας δεν είχε γνώση η Δημοκρατία της Σλοβενίας, όσον αφορά το χρονικό διάστημα μεταξύ 1ης Ιουλίου 2013 και 1ης Ιανουαρίου 2014. Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται ότι, ακόμη και αν η Επιτροπή είχε στηριχθεί στο άρθρο 118ι του κανονισμού 1234/2007 για την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού, θα είχε καταλήξει στο ίδιο αποτέλεσμα, ήτοι στη θέσπιση εξαιρέσεως στον τομέα της επισημάνσεως των κροατικών οίνων ήδη από της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση.
- 78 Επομένως, το πρώτο σκέλος του πρώτου λόγου ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

2. Επί της παραβάσεως του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 232 του κανονισμού 1308/2013

- 79 Όσον αφορά το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά τη διάταξη αυτή, οι παρατιθέμενες στο παράρτημα XV, μέρος Α, του εν λόγω κανονισμού ονομασίες οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου και τα συνώνυμά τους, που περιλαμβάνουν ή

- συνίστανται σε ΠΟΠ, μπορούν να αναγράφονται στην επισήμανση προϊόντος καλυπτόμενου από ΠΟΠ μόνον εάν έχουν εγκριθεί σύμφωνα με τους κανόνες της Ένωσης που ίσχυαν, εν προκειμένω, κατά την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση.
- 80 Πρέπει επομένως να εξετασθεί εάν, όπως υποστηρίζει η Δημοκρατία της Σλοβενίας, το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 232 του κανονισμού 1308/2013, δεν επέτρεπαν την Επιτροπή να στηριχθεί στο άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του τελευταίου αυτού κανονισμού, εφαρμοστέου από 1ης Ιανουαρίου 2014, προκειμένου να προβεί στην έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 81 Συναφώς, πρώτον, διαπιστώνεται ότι, ελλείψει αντίθετης προβλέψεως στο άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, οι «ισχύοντες κανόνες [της Ένωσης]» στους οποίους αναφέρεται η συγκεκριμένη διάταξη καλύπτουν κατ' ανάγκη τους κανόνες περί παροχής εξουσιοδότησεως στην Επιτροπή, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο άρθρο 118i, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007, αλλά επίσης στο άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013.
- 82 Συγκεκριμένα, μολονότι είναι αληθές ότι κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, την 1η Ιουλίου 2013, ο κανονισμός 1308/2013 δεν είχε ακόμη τεθεί σε ισχύ, αλλά ούτε είχε εκδοθεί, εντούτοις, υπήρχε κατά την ημερομηνία αυτή, όπως προκύπτει από τη σκέψη 72 ανωτέρω, ρητή εξουσιοδότηση προς την Επιτροπή, περιληφθείσα στο άρθρο 118i, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007 και προβλέπουσα τη δυνατότητα της Επιτροπής να θεσπίζει εξαιρέσεις στον τομέα της επισημάνσεως, η οποία δεν είχε καμία ουσιώδη διαφορά σε σχέση με την εξουσιοδότηση του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013.
- 83 Επομένως, η Επιτροπή, εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό βάσει του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, δεν εφάρμοσε ουσιαστικό κανόνα διαφορετικό από εκείνον που ίσχυε κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, όπως και η ίδια η Δημοκρατία της Σλοβενίας παραδέχθηκε στις απαντήσεις της στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας.
- 84 Επιπλέον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μνημόνευσε κανέναν άλλο κανόνα, ισχύοντα την 1η Ιουλίου 2013, τον οποίο η Επιτροπή εσφαλμένως παρέλειψε να λάβει υπόψη κατά την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού. Ούτε προέβαλε ότι η Επιτροπή δεν μπορούσε να στηριχθεί στην ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση για να εκτιμήσει εάν υφίσταντο πρακτικές επισημάνσεως στο συγκεκριμένο κράτος όσον αφορά την ονομασία «teran».
- 85 Δεύτερον, κατά πάγια νομολογία, η διάταξη που συνιστά τη νομική βάση ορισμένης πράξεως και παρέχει στο θεσμικό όργανο της Ένωσης την εξουσία προς έκδοση πρέπει να ισχύει κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως αυτής (απόφαση της 4ης Απριλίου 2000, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, C-269/97, EU:C:2000:183, σκέψη 45· πρβλ. επίσης απόφαση της 1ης Ιουλίου 2009, ThyssenKrupp Stainless κατά Επιτροπής, T-24/07, EU:T:2009:236, σκέψη 74).
- 86 Κατά την ημερομηνία εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, στις 19 Μαΐου 2017, οι ισχύουσες διατάξεις ήταν εκείνες του κανονισμού 1308/2013. Επομένως, κατά τη συγκεκριμένη ημερομηνία, η Επιτροπή δεν μπορούσε πλέον να στηρίξει τον προσβαλλόμενο κανονισμό στο άρθρο 118i του κανονισμού 1234/2007, καθόσον αυτός είχε καταργηθεί και, ως εκ τούτου, δεν

ήταν πλέον σε ισχύ. Κατά συνέπεια, η μόνη νομική βάση στην οποία μπορούσε να στηριχθεί η Επιτροπή προκειμένου να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό ήταν το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, χωρίς να διαθέτει συναφώς την ελάχιστη διακριτική ευχέρεια (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 21ης Νοεμβρίου 2012, Ισπανία κατά Επιτροπής, Τ-76/11, ΕΥ:Τ:2012:613, σκέψεις 31 και 32).

- 87 Τρίτον, το άρθρο 118ι του κανονισμού 1234/2007, όπως και το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να θεσπίζει εξαιρέσεις στον τομέα της επισημάνσεως προκειμένου να καταστεί δυνατή η αρμονική συνύπαρξη μεταξύ ΠΟΠ και υφιστάμενων πρακτικών επισημάνσεως σε περίπτωση καταχώρισης ή έναρξης ισχύος μιας ΠΟΠ. Περαιτέρω, οι διατάξεις αυτές δεν προβλέπουν κανένα ρητό χρονικό περιορισμό όσον αφορά τις ενέργειες της Επιτροπής.
- 88 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν είχε τη δυνατότητα να προβεί στην έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, καθόσον δεν διέθετε καμία αρμοδιότητα *ratione loci* για την έκδοση του κανονισμού αυτού πριν από τη συγκεκριμένη ημερομηνία. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή, εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό με αναδρομική ισχύ από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, ενήργησε όντως με βάση το χρονικό σημείο κατά το οποίο άρχισε να εγείρεται, κατά τρόπο συγκεκριμένο, το ζήτημα της συνυπάρξεως μεταξύ της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran» και των κροατικών πρακτικών επισημάνσεως, ήτοι κατά το χρονικό σημείο της προσχωρήσεως αυτής. Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό κρίση υποθέσεως, η Επιτροπή ενήργησε σύμφωνα με την όλη οικονομία και το γράμμα των επίμαχων διατάξεων.
- 89 Ως εκ τούτου, η αιτίαση με την οποία προβάλλεται παράβαση, εκ μέρους της Επιτροπής, του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 232 του κανονισμού 1308/2013, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.
- 90 Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

Β. Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας

- 91 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή, προσδίδοντας αναδρομική ισχύ τεσσάρων περίπου ετών στον προσβαλλόμενο κανονισμό, παραβίασε, πρώτον, την αρχή της ασφάλειας δικαίου και την αρχή *nemo potest venire contra factum proprium*, δεύτερον, τις αρχές του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και, τρίτον, την αρχή της αναλογικότητας. Στο πλαίσιο του υπό κρίση λόγου ακυρώσεως, η Δημοκρατία της Σλοβενίας προβάλλει επίσης, κατ' ουσίαν, παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009.
- 92 Ειδικότερα, κατ' αρχάς, ούτε από τις διατάξεις του κανονισμού 607/2009 ούτε από τις διατάξεις του κανονισμού 1308/2013 συνάγεται ότι βούληση του νομοθέτη ήταν να αναγνωριστεί αναδρομική ισχύς στην εξαίρεση του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού κατά τρόπο και υπό όρους όπως αυτούς που προβλέπει ο προσβαλλόμενος κανονισμός. Περαιτέρω, η θεμελιώδης επιταγή της ασφάλειας δικαίου δεν επιτρέπει στην

Επιτροπή να καθυστερεί επ' αόριστον την άσκηση των εξουσιών της. Επιπλέον, η έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού τέσσερα και πλέον έτη μετά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση αποκλίνει αισθητά από την πρακτική που είχε ακολουθήσει η Επιτροπή σε προηγούμενες προσχωρήσεις και θίγει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των Σλοβένων παραγωγών οίνου, η οποία είχε θεμελιωθεί στη βάση πλειόνων δηλώσεων των υπηρεσιών της Επιτροπής ήδη από το 2013. Στο πλαίσιο αυτό, η Δημοκρατία της Σλοβενίας προτείνει στο Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει τον Α, υπάλληλο του σλοβενικού Υπουργείου Γεωργίας, ως μάρτυρα. Τέλος, η έκδοση, με αναδρομική ισχύ, του προσβαλλόμενου κανονισμού από την Επιτροπή κλονίζει όλες τις διαδικασίες ελέγχου στη Δημοκρατία της Σλοβενίας κατά των υπευθύνων για παραβάσεις σε βάρος της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran».

- 93 Όσον αφορά την παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν αναπτύσσει καμία ειδική επιχειρηματολογία. Τούτου δοθέντος, πρέπει να γίνει δεκτό, λαμβανομένων υπόψη των σημείων 28 επ. του δικογράφου της προσφυγής, ότι η προσφεύγουσα υποστηρίζει, κατ' ουσίαν, ότι η Επιτροπή, προσδίδοντας στον προσβαλλόμενο κανονισμό αναδρομική ισχύ τεσσάρων περίπου ετών, υπερέβη το αναγκαίο μέτρο.
- 94 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Κροατίας, αντικρούει τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

1. Επί της παραβίασεως των αρχών της ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς και, κατ' ουσίαν, της παραβίασεως του άρθρου 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009

- 95 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι η αρχή της ασφάλειας δικαίου επιτάσσει, αφενός, να είναι οι κανόνες δικαίου σαφείς και ακριβείς, αφετέρου, να είναι η εφαρμογή τους προβλέψιμη από τους υποκειμένους σε αυτούς (απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2009, Plantanol, C-201/08, EU:C:2009:539, σκέψη 46).
- 96 Η δε αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης νοείται ως δικαίωμα που ανήκει σε κάθε ιδιώτη ευρισκόμενο σε μια κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι η Διοίκηση του δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες (πρβλ. αποφάσεις της 19ης Μαΐου 1983, Μαυρίδης κατά Κοινοβουλίου, 289/81, EU:C:1983:142, σκέψη 21 και της 26ης Ιουνίου 1990, Sofrimport κατά Επιτροπής, C-152/88, EU:C:1990:259, σκέψη 26). Επίκληση της εν λόγω αρχής μπορεί να γίνεται επίσης και από τα κράτη μέλη (απόφαση της 26ης Ιουνίου 2012, Πολωνία κατά Επιτροπής, C-335/09 P, EU:C:2012:385, σκέψεις 180 και 181· πρβλ. επίσης απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2009, Επιτροπή κατά Ισπανίας, C-562/07, EU:C:2009:614, σκέψεις 18 έως 20).
- 97 Από τη νομολογία προκύπτει ότι ουδείς δύναται να προβάλει παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης σε περίπτωση που η Διοίκηση δεν του έχει παράσχει σαφείς διαβεβαιώσεις (βλ. απόφαση της 18ης Ιανουαρίου 2000, Mehibas Dordtselaan κατά Επιτροπής, T-290/97, EU:T:2000:8, σκέψη 59 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία· απόφαση της 9ης Ιουλίου 2003, Cheil Jedang κατά Επιτροπής, T-220/00, EU:T:2003:193, σκέψη 33).
- 98 Εξάλλου, ένας επιχειρηματίας δεν δύναται να επικαλεστεί κεκτημένο δικαίωμα, ή ακόμη και δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στη διατήρηση μιας προϋφιστάμενης καταστάσεως η οποία μπορεί να μεταβληθεί δι' αποφάσεων των θεσμικών οργάνων της Ένωσης στο πλαίσιο της εξουσίας εκτιμήσεώς τους (απόφαση της 5ης Οκτωβρίου 1994, Γερμανία κατά Συμβουλίου, C-280/93, EU:C:1994:367, σκέψη 80).

- 99 Όσον αφορά, ειδικότερα, την αναδρομική ισχύ των πράξεων της Ένωσης, διευκρινίζεται ότι η αρχή της ασφάλειας του δικαίου αντιτίθεται, κατ' αρχήν, στο να ορίζεται η έναρξη ισχύος μιας πράξεως της Ένωσης σε ημερομηνία προγενέστερη της δημοσίευσής της. Εντούτοις, η απαγόρευση αυτή δεν είναι απόλυτη και μπορεί κατ' εξαίρεση να παρακαμφθεί, όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός το απαιτεί και όταν διαφυλάσσεται προσηκόντως η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων (αποφάσεις της 24ης Σεπτεμβρίου 2002, Falck και Acciaierie di Bolzano κατά Επιτροπής, C-74/00 P και C-75/00 P, EU:C:2002:524, σκέψη 119, και της 10ης Νοεμβρίου 2010, ΓΕΕΑ κατά Simões Dos Santos, T-260/09 P, EU:T:2010:461, σκέψη 48 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 100 Υπό το πρίσμα των ανωτέρω αρχών πρέπει να ελεγχθεί εάν η Επιτροπή, προσδίδοντας στον προσβαλλόμενο κανονισμό αναδρομική ισχύ τεσσάρων περίπου ετών, παραβίασε τις αρχές της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων των Σλοβένων παραγωγών οίνου που καλύπτονται από την ΠΟΠ «Teran», καθώς και, κατ' ουσίαν, εάν παρέβη τις διατάξεις του κανονισμού 607/2009 και του κανονισμού 1308/2013. Συναφώς, θα πρέπει να εξετασθούν όλα τα επιχειρήματα που προβάλλει συναφώς η Δημοκρατία της Σλοβενίας, και κατά τα οποία, πρώτον, οι διατάξεις του κανονισμού 607/2009 και του κανονισμού 1308/2013 απέκλειαν τη δυνατότητα αναγνώρισης αναδρομικής ισχύος κατά τρόπο και υπό όρους όπως οι προβλεφθέντες από τον προσβαλλόμενο κανονισμό, δεύτερον, η Επιτροπή δεν μπορούσε, υπό το πρίσμα της αρχής της ασφάλειας δικαίου, να καθυστερήσει επ' αόριστον την άσκηση των εξουσιών της, τρίτον, η Επιτροπή απέκλινε από την πρακτική που είχε ακολουθηθεί σε προηγούμενες προσχωρήσεις και προσέβαλε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των Σλοβένων παραγωγών οίνου και, τέταρτον, η δράση της Επιτροπής κλόνησε όλες τις διαδικασίες ελέγχου που είχαν κινηθεί στη Δημοκρατία της Σλοβενίας κατά των υπευθύνων για παραβάσεις σε βάρος της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran».

α) Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009

- 101 Με τα επιχειρήματά της που αφορούν παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, καθώς και παράβαση της υποχρέωσης που οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν στην Επιτροπή να ενεργεί το νωρίτερο δυνατόν από την ημερομηνία προσχωρήσεως ενός κράτους στην Ένωση, η Δημοκρατία της Σλοβενίας επιχειρεί, κατ' ουσίαν, να αποδείξει ότι οι διατάξεις αυτές θέτουν χρονικό περιορισμό στις ενέργειες της Επιτροπής.
- 102 Εν προκειμένω, το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 προβλέπει ότι, προς τον σκοπό θεσπίσεως ορισμένης εξαίρεσεως, πρέπει μόνο να λαμβάνονται υπόψη οι υφιστάμενες πρακτικές επισημάνσεως. Το δε άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009 αναφέρεται στους κανόνες της Ένωσης που ίσχυαν κατά την ημερομηνία προσχωρήσεως του οικείου κράτους μέλους.
- 103 Επομένως, προκειμένου να θεσπιστεί ορισμένη εξαίρεση στον τομέα της επισημάνσεως, θα πρέπει να διαπιστωθεί ότι υφίστανται πρακτικές επισημάνσεως οι οποίες πρέπει, κατά περίπτωση, να διατηρηθούν. Ως εκ τούτου, είναι αναγκαίο οι πρακτικές αυτές να υφίστανται οπωσδήποτε κατά την ημερομηνία κατά την οποία μια τέτοια εξαίρεση αρχίζει να εφαρμόζεται. Σε περίπτωση που, όπως εν προκειμένω, τέτοιες πρακτικές υφίστανται κατά το χρονικό σημείο της προσχωρήσεως ενός κράτους στην Ένωση και ενέχουν τον κίνδυνο να θιγεί μια ΠΟΠ ήδη από το χρονικό σημείο της εν λόγω προσχωρήσεως, η Επιτροπή, εφόσον κρίνει ότι οι εν λόγω πρακτικές πρέπει να διατηρηθούν βάσει του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013,

οφείλει να βεβαιωθεί για την ύπαρξη τέτοιων πρακτικών επισημάνσεως κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως, δηλαδή κατά τον χρόνο που οι εν λόγω πρακτικές έρχονται σε σύγκρουση με τη συγκεκριμένη ΠΟΠ.

- 104 Κατά συνέπεια, στην περίπτωση που θεσπιστεί εξαίρεση στον τομέα της επισημάνσεως με αναφορά στον χρόνο προσχωρήσεως ενός κράτους στην Ένωση, όπως εν προκειμένω, το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, επιβάλλει στην Επιτροπή, προκειμένου να εκτιμήσει την ύπαρξη τέτοιων πρακτικών επισημάνσεως, να λάβει υπόψη της το χρονικό σημείο της εν λόγω προσχωρήσεως και όχι μεταγενέστερη χρονική περίοδο και να συμμορφωθεί προς τους ισχύοντες κατά την ημερομηνία εκείνη κανόνες. Τουναντίον, από το γράμμα των δύο αυτών διατάξεων δεν μπορεί να συναχθεί ότι αυτές επιβάλλουν στην Επιτροπή καθορισμένη προθεσμία για τη θέσπιση εξαίρεσεως στον τομέα της επισημάνσεως των οίνων, στον βαθμό που ουδεμία σχετική πρόβλεψη περιλαμβάνεται στις διατάξεις αυτές.
- 105 Αντιθέτως, το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 και το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009 δεν παρέχουν καμία νομική βάση που να επιτρέπει στην Επιτροπή να εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό, όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός, πριν από την προσχώρηση κράτους στην Ένωση. Η Επιτροπή δεν διαθέτει συναφώς αρμοδιότητα *ratione loci*, καθόσον το εν λόγω κράτος είναι τρίτη χώρα. Εξ αυτού συνάγεται ότι οσάκις η θέσπιση εξαίρεσεως μέσω κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού συνδέεται με μια τέτοια προσχώρηση, η Επιτροπή οφείλει οπωσδήποτε να αναμείνει την ημερομηνία της συγκεκριμένης προσχωρήσεως προτού προχωρήσει στις ενέργειες για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού βάσει του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013. Δεδομένου ότι είναι αναγκαίο να εφαρμοστεί η διαδικασία του άρθρου 290 ΣΛΕΕ σχετικά με την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, όπως επιβάλλει το άρθρο 227 του κανονισμού 1308/2013, οι ενέργειες αυτές είναι δυνατόν να απαιτήσουν περισσότερο ή λιγότερο χρόνο, ανάλογα με τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως.
- 106 Κατά συνέπεια, η υπό κρίση αιτίαση, η οποία κατ' ουσίαν αφορά τον χρονικό περιορισμό που φέρεται να επιβάλλεται με το άρθρο 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 και με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, είναι αβάσιμη.
- 107 Πάντως, το γεγονός ότι στην εφαρμοστέα νομοθεσία δεν προβλέπεται ρητώς προθεσμία για την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού θεσπίζοντας εξαίρεση στον τομέα της επισημάνσεως ουδόλως σημαίνει ότι η Επιτροπή δύναται να μη λαμβάνει υπόψη τις γενικές αρχές που διέπουν το χρονικό πλαίσιο της δράσεως των θεσμικών οργάνων της Ένωσης, ιδίως την υποχρέωση τηρήσεως της αρχής της εύλογης προθεσμίας, καθώς και τις αρχές της ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Υπ' αυτό ακριβώς το πρίσμα θα πρέπει να εξετασθούν περαιτέρω οι λοιπές αιτιάσεις της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

β) Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά υπερβολική καθυστέρηση εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά την άσκηση των εξουσιών της

- 108 Όπως υποστηρίζει η Δημοκρατία της Σλοβενίας, ακόμη και ελλείψει καθορισμένης προθεσμίας, η θεμελιώδης επιταγή της ασφάλειας δικαίου δεν επιτρέπει στην Επιτροπή να καθυστερεί επ' αόριστον να ασκήσει τις εξουσίες της (απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2013, Ισπανία κατά Επιτροπής, T-54/11, EU:T:2013:10, σκέψη 29).

- 109 Επομένως, πρέπει να εξετασθεί η πορεία της διαδικασίας εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού και να ελεγχθεί κατά πόσον οι περιστάσεις της υπό κρίση περιπτώσεως μπορούσαν να δικαιολογήσουν τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής.
- 110 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 31 και 32 ανωτέρω, η Δημοκρατία της Κροατίας είχε ζητήσει, με τη διαπραγματευτική της θέση της 8ης Σεπτεμβρίου 2008, να συμπεριληφθεί ο εθνικός της κατάλογος αναγνωρισμένων οινοποιήσιμων ποικιλιών αμπέλου στον κατάλογο των ποικιλιών αμπέλου ή των συνώνυμών τους, οι οποίες περιλάμβαναν γεωγραφική ένδειξη και μπορούσαν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων. Εν συνεχεία, στις 28 Ιανουαρίου 2011, η Δημοκρατία της Κροατίας, με την προσθήκη στη διαπραγματευτική θέση της, απέσυρε το συγκεκριμένο αίτημα, με την αιτιολογία ότι ο κατάλογος αυτός θα καταρτιζόταν από την Επιτροπή μετά την προσχώρηση στην Ένωση.
- 111 Όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 29 ανωτέρω, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπέβαλε στην Επιτροπή τον προβλεπόμενο κατ' άρθρο 118γ του κανονισμού 1234/2007 (πρώην άρθρο 35 του κανονισμού 479/2008) τεχνικό φάκελο για την αμπελοοινική ονομασία «Teran» αυτή καθαυτήν, με σκοπό την προστασία της συγκεκριμένης ονομασίας ως ΠΟΠ κατά την έννοια του άρθρου 118β του ίδιου κανονισμού, στις 6 Δεκεμβρίου 2011, ήτοι μετά την απόσυρση του μνημονευθέντος στη σκέψη 110 αιτήματος της Δημοκρατίας της Κροατίας. Πριν από την ημερομηνία αυτή, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 27 και 28 ανωτέρω, η ονομασία «Teran» συνδεόταν, ως συμπληρωματική ένδειξη, με την ονομασία «Kras» στον κατάλογο των σλοβενικών v.q.p.r.d., εμφανιζόμενη κατ' αρχάς ως «Kras, teran», εν συνεχεία δε ως «Teran, Kras».
- 112 Συναφώς, πρώτον, από τη δικογραφία της υπό κρίση υποθέσεως προκύπτει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας γνωστοποίησε στην Επιτροπή τις ανησυχίες της ως προς τη δυνατότητα να εξακολουθήσει να χρησιμοποιεί την ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» μετά την προσχώρησή της στην Ένωση το αργότερο με την από 13 Μαΐου 2013 επιστολή της. Η επιστολή αυτή έδωσε λαβή για εκτενή αλληλογραφία καθώς και για πολλές διμερείς συναντήσεις μεταξύ της Επιτροπής και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν, μεταξύ άλλων, στις 24 Σεπτεμβρίου 2014, στις 11 Νοεμβρίου 2014, στις 4 Δεκεμβρίου 2014, στις 26 Ιανουαρίου 2015, στις 8, 14 και 16 Ιουλίου 2015 και τον Ιανουάριο του 2017.
- 113 Επιπλέον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας απέστειλε επανειλημμένως στην Επιτροπή έγγραφα καθώς και πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την ΠΟΠ «Teran». Στις 20 Ιανουαρίου 2016 παρέσχε επίσης γραπτές απαντήσεις σε ερωτήσεις της Επιτροπής σχετικά με την εν λόγω ΠΟΠ, τις πρακτικές επισημάνσεως και τη νομοθεσία της Ένωσης.
- 114 Τα στοιχεία που μνημονεύονται στις σκέψεις 110 έως 113 ανωτέρω αποδεικνύουν ότι, καθ' όλη τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που προηγήθηκε της εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, η Επιτροπή δεν παρέμεινε αδρανής. Ούτε προκύπτει από τη δικογραφία ότι καθυστέρησε την έναρξη των συζητήσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη ή ότι καθυστέρησε στο πλαίσιο των σχετικών συζητήσεων. Αντιθέτως, η Επιτροπή επιδίωξε να συγκεντρώσει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και επιχείρησε να εξεύρει λύση κατόπιν διαπραγματεύσεων επί του ζητήματος που τέθηκε με την από 13 Μαΐου 2013 επιστολή της Δημοκρατίας της Κροατίας, για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 112 ανωτέρω.
- 115 Δεύτερον, από το άρθρο 107, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 (πρώην άρθρο 118ιβ, παράγραφος 4, του κανονισμού 1234/2007) προκύπτει ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, η Επιτροπή μπορούσε να αποφασίσει, με δική της πρωτοβουλία, να ανακαλέσει την προστασία που παρεχόταν αυτομάτως στις υφιστάμενες ονομασίες οίνων οι οποίες είχαν δηλωθεί από τα

κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένης της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran», αν αυτές δεν πληρούσαν ή είχαν παύσει να πληρούν τις προβλεπόμενες κατ' άρθρο 93 του ίδιου κανονισμού απαιτήσεις για την υπαγωγή σε ΠΟΠ. Επομένως, στο μέτρο που ο μοναδικός λόγος για τη θέσπιση εξαιρέσεως υπέρ της Δημοκρατίας της Κροατίας σε σχέση με τον όρο «teran» ήταν η ύπαρξη της ομώνυμης σλοβενικής ΠΟΠ, ευλόγως ανέμεινε η Επιτροπή την έκβαση της εξετάσεως του φακέλου που κατέθεσε η Δημοκρατία της Σλοβενίας για την ΠΟΠ «Teran» προτού προβεί στην έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού.

- 116 Τρίτον, η Επιτροπή, στο από 18 Ιανουαρίου 2017 έγγραφό της προς τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, επισήμανε ότι έπρεπε ακόμη να λάβει απόφαση, πριν τις 30 Ιουνίου 2017, σχετικά με τον τεχνικό φάκελο της κροατικής ΠΟΠ «Hrvatska Istra», η οποία συνδεόταν ακριβώς με την ονομασία της οινοποιησίμης ποικιλίας αμπέλου «teran». Η Επιτροπή, απαντώντας στα μέτρα οργάνωσης της διαδικασίας, ανέφερε ότι ο τεχνικός φάκελος της εν λόγω κροατικής ΠΟΠ προέβλεπε ρητώς ότι επιτρεπόταν η αναγραφή της ονομασίας «teran» στην επισήμανση των προς διάθεση στην αγορά προϊόντων, υπό την προϋπόθεση ότι η ονομασία αυτή εμφανιζόταν στο ίδιο οπτικό πεδίο με την αναγραφή της ΠΟΠ «Hrvatska Istra». Η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι, λαμβανομένης υπόψη της διάρκειας των συζητήσεων και ελλείψει θετικής εξελίξεως επί του ζητήματος της ονομασίας «teran», δεν μπορούσε παρά να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι ήταν αδύνατη η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των οικείων κρατών μελών και αποφάσισε να εκδώσει τον προσβαλλόμενο κανονισμό επαναλαμβάνοντας τους όρους επισήμανσεως που προβλέπονταν στον τεχνικό φάκελο της κροατικής ΠΟΠ «Hrvatska Istra», χωρίς να αναμείνει τη λήξη της ταχθείσας για την εξέταση του συγκεκριμένου φακέλου προθεσμίας.
- 117 Τέταρτον, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 3 του προσβαλλόμενου κανονισμού, η Επιτροπή προσδοκούσε ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας και η Δημοκρατία της Κροατίας θα κατέληγαν σε λύση κατόπιν διαπραγματεύσεων, πράγμα το οποίο εν τέλει δεν κατέστη εφικτό παρά τις σχετικές προσπάθειες της Επιτροπής.
- 118 Από τα προεκτεθέντα συνάγεται ότι, κατά τη διάρκεια των τεσσάρων ετών που προηγήθηκαν της εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, η Επιτροπή ασχολήθηκε ενεργά με την εξέταση του φακέλου «teran», τον ευαίσθητο χαρακτήρα του οποίου υπογράμμιζε επανειλημμένως, όπως και η Δημοκρατία της Σλοβενίας, και δεν καθυστέρησε επ' άοριστον να ασκήσει τις εξουσίες της. Τουναντίον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 116 ανωτέρω, προτίμησε μάλιστα, προκειμένου να προβεί στην έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού, να μην αναμείνει τη λήξη της προθεσμίας της 30ής Ιουνίου 2017 για την εξέταση του τεχνικού φακέλου της κροατικής ΠΟΠ «Hrvatska Istra».
- 119 Κατά συνέπεια, η αιτίαση της Δημοκρατίας της Σλοβενίας με την οποία προβάλλεται ότι η Επιτροπή καθυστέρησε υπερβολικά να ασκήσει τις εξουσίες της πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

γ) Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά την παρανομία που συνεπάγεται η έκταση της αναδρομικής ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού

- 120 Όπως προκύπτει από την προμνησθείσα στη σκέψη 99 νομολογία, η αρχή της ασφάλειας δικαίου απαγορεύει, κατ' αρχήν, την αναγνώριση αναδρομικής ισχύος στις πράξεις της Ένωσης. Η απαγόρευση αυτή μπορεί, ωστόσο, να παρακαμφθεί εφόσον συντρέχουν σωρευτικώς δύο προϋποθέσεις, ήτοι, πρώτον, όταν ο επιδιωκόμενος με την προσβαλλόμενη πράξη σκοπός επιβάλλει να προσδοθεί στην πράξη αναδρομική ισχύς και, δεύτερον, εφόσον η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των ενδιαφερομένων έχει δεόντως διαφυλαχθεί.

121 Πρέπει επομένως να εξετασθεί αν η έκταση της αναδρομικής ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού πληροί αμφότερες τις προϋποθέσεις που υπομνήσθηκαν στη σκέψη 120.

1) Επί του επιδιωκόμενου με τον προσβαλλόμενο κανονισμό σκοπού

122 Από τη νομολογία προκύπτει ότι οι πράξεις της Ένωσης που έχουν αναδρομικό αποτέλεσμα πρέπει να περιέχουν στην αιτιολογία τους, κατά τρόπο σαφή και μη διφορούμενο, τα στοιχεία που δικαιολογούν το επιδιωκόμενο αναδρομικό αποτέλεσμα (απόφαση της 1ης Απριλίου 1993, *Diversint* και *Iberlacta*, C-260/91 και C-261/91, EU:C:1993:136, σκέψη 10). Απαιτείται επίσης η πράξη που έχει τέτοιο αναδρομικό αποτέλεσμα να είναι ικανή να επιτύχει τον επιδιωκόμενο σκοπό (πρβλ. απόφαση της 11ης Ιουλίου 1991, *Crispoltoni*, C-368/89, EU:C:1991:307, σκέψη 18).

123 Εν προκειμένω, από την αιτιολογική σκέψη 8 του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι αυτός έπρεπε να τεθεί σε εφαρμογή από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, την 1η Ιουλίου 2013, για τον λόγο ότι η αίτηση συμπερίληψης της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «*teran*» στο παράρτημα XV, μέρος A, του κανονισμού 607/2009 είχε υποβληθεί πριν από την ως άνω ημερομηνία προσχωρήσεως, ότι υφίστατο πρακτική επισημάνσεως με την ονομασία «*teran*» στο συγκεκριμένο κράτος κατά το χρονικό σημείο της προσχωρήσεώς του και ότι η έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού είχε μετατεθεί, με την προσδοκία εξεύρεσης λύσεως κατόπιν διαπραγματεύσεων με τη Δημοκρατία της Σλοβενίας.

124 Επομένως, ο προσβαλλόμενος κανονισμός αποσκοπεί, κατ' ουσίαν, στην προστασία των πρακτικών επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά την 30ή Ιουνίου 2013 –οι οποίες άλλωστε δεν αμφισβητήθηκαν– κατόπιν σχετικού αιτήματος προερχόμενου από το εν λόγω κράτος. Προς τον σκοπό αυτό, επιδιώχθηκε η ρύθμιση της συγκρούσεως μεταξύ, αφενός, των εν λόγω νόμιμων τότε πρακτικών και, αφετέρου, των δικαιωμάτων που απέρρεαν από τη σλοβενική ΠΟΠ «*Teran*» –η οποία είχε αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση– με αφετηρία την ημερομηνία κατά την οποία ανέκυψε η συγκεκριμένη σύγκρουση.

125 Πλην όμως, αφενός, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 105 ανωτέρω, η Επιτροπή δεν μπορούσε να προβεί στην έκδοση κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού που να θεσπίζει εξαίρεση για τις επίμαχες κροατικές πρακτικές επισημάνσεως πριν από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, ελλείψει αρμοδιότητας *ratione loci* για την έκδοση μιας τέτοιας πράξεως αναφορικά με τρίτη χώρα.

126 Επιπλέον, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 103 ανωτέρω, από το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 προκύπτει ότι η Επιτροπή, η οποία δεν μπορούσε να προχωρήσει στις ενέργειες για την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, έπρεπε να λάβει υπόψη το χρονικό σημείο της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, και όχι μεταγενέστερο χρονικό σημείο, προκειμένου να εκτιμήσει αν υφίστανται εθνικές πρακτικές επισημάνσεως οι οποίες μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο εξαιρέσεως από τους γενικούς κανόνες της Ένωσης περί επισημάνσεως.

127 Αφετέρου, λαμβανομένου υπόψη του ευαίσθητου χαρακτήρα του ζητήματος της ονομασίας «*teran*» για τα δύο ενδιαφερόμενα κράτη, η Επιτροπή θεμιτώς επιχείρησε να αναζητήσει λύση κατόπιν διαπραγματεύσεων μεταξύ τους, από της γενέσεως της επίμαχης συγκρούσεως την

- 1η Ιουλίου 2013, πράγμα που απαιτούσε ορισμένο χρόνο. Όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 118 ανωτέρω, ήδη από την ημερομηνία αυτή, η Επιτροπή ασχολήθηκε ενεργά με την εξέταση του φακέλου «teran» μέχρι την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 128 Περαιτέρω, δεν αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων ότι το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 αποσκοπεί ακριβώς στο να παράσχει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να προβλέπει εξαιρέσεις προκειμένου να καταστεί δυνατή η συνέχιση των υφιστάμενων πρακτικών επισημάνσεως ήδη από την ημερομηνία προσχωρήσεως ενός κράτους στην Ένωση. Όπως η ίδια η Δημοκρατία της Σλοβενίας παραδέχθηκε με τις απαντήσεις της στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, μια τέτοια αναδρομική εφαρμογή ήταν επιβεβλημένη λόγω της αναγκαίας συνέχειας των νομίμων πρακτικών επισημάνσεως, με αποτέλεσμα το άρθρο 3, δεύτερο εδάφιο, του προσβαλλόμενου κανονισμού να μην μπορεί να ακυρωθεί μόνο του χωρίς να μεταβληθεί η ουσία του εν λόγω κανονισμού.
- 129 Στο πλαίσιο αυτό, αν γινόταν δεκτό ότι η υποχρέωση της Επιτροπής να λαμβάνει υπόψη το χρονικό σημείο της προσχωρήσεως ενός κράτους στην Ένωση για την εκτίμηση της υπάρξεως ειδικών πρακτικών επισημάνσεως δεν συνοδεύεται από τη δυνατότητά της να εφαρμόσει εξαίρεση για τις ίδιες πρακτικές επισημάνσεως αναδρομικώς από την ημερομηνία προσχωρήσεως, καίτοι δεν δύναται, νομικώς και πρακτικώς, να εκδώσει κανονισμό συγχρόνως προς την προσχώρηση του εν λόγω κράτους στην Ένωση, η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 θα καθίστατο άνευ περιεχομένου.
- 130 Κατά συνέπεια, πρέπει να συναχθεί το συμπέρασμα ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός επιδίωκε σκοπό γενικού συμφέροντος ο οποίος απαιτούσε να αναγνωριστεί στον κανονισμό αυτό αναδρομική ισχύς όπως εκείνη που προβλέπεται στο άρθρο 3 του εν λόγω κανονισμού.
- 2) Επί του σεβασμού της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των Σλοβένων παραγωγών οίνου*
- 131 Όσον αφορά τον σεβασμό της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των Σλοβένων παραγωγών οίνου, πρέπει να εξεταστεί εάν, σύμφωνα με τη μνημονευόμενη ανωτέρω στη σκέψη 96 νομολογία, η Επιτροπή δημιούργησε σε αυτούς βάσιμες προσδοκίες ότι δεν θα προέβαινε στη θέσπιση καμίας εξαιρέσεως, με αναδρομική ισχύ, υπέρ της Δημοκρατίας της Κροατίας όσον αφορά την αναγραφή της ονομασίας «teran» στην επισήμανση των παραγόμενων στο έδαφος της οίνων. Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι συνιστούν τέτοιες διαβεβαιώσεις, ανεξαρτήτως της μορφής υπό την οποία παρέχονται, οι πληροφορίες που είναι συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες (βλ. απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2018, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, T-31/17, EU:T:2018:830, σκέψη 86 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία) και προέρχονται από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές (απόφαση της 9ης Μαρτίου 2018, Πορτογαλία κατά Επιτροπής, T-462/16, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2018:127, σκέψη 20).
- 132 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας, προκειμένου να αποδείξει ότι η Επιτροπή δημιούργησε δικαιολογημένη εμπιστοσύνη στους Σλοβένους παραγωγούς οίνου, επικαλείται κατ' ουσίαν την έκδοση του εκτελεστικού κανονισμού 753/2013, ο οποίος προέβλεψε εξαιρέσεις στον τομέα της επισημάνσεως υπέρ της Δημοκρατίας της Κροατίας λίγους μήνες μετά την προσχώρησή της στην Ένωση, καθώς και μια δήλωση του Β, υπευθύνου Τύπου του αρμοδίου για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη μέλους της Επιτροπής, της 22ας Απριλίου 2013, σύμφωνα με την οποία κανένας κροατικός οίνος δεν θα μπορούσε να διατεθεί στο εμπόριο με την ονομασία «teran». Η

Δημοκρατία της Σλοβενίας στηρίζεται επίσης στη μη υποβολή οποιασδήποτε αιτήματος εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κροατίας για τη συμπερίληψη της ονομασίας «teran» στον κατάλογο του μέρους Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009.

- 133 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, τον εκτελεστικό κανονισμό 753/2013, ο οποίος εκδόθηκε λίγο μετά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, από την αιτιολογική σκέψη 3 καθώς και από το άρθρο 1, σημείο 2, του κανονισμού αυτού προκύπτει πράγματι ότι το παράρτημα XV, μέρος Α, του κανονισμού 607/2009 έπρεπε να τροποποιηθεί κατόπιν σχετικού αιτήματος της Δημοκρατίας της Κροατίας και ότι η τροποποίηση αυτή δεν αφορούσε την ονομασία «teran». Εντούτοις, ουδόλως προκύπτει από τον εκτελεστικό κανονισμό 753/2013 ότι το επίμαχο αίτημα της Δημοκρατίας της Κροατίας είχε εξαντλητικό περιεχόμενο και ότι, εκδίδοντας τον κανονισμό αυτόν, η Επιτροπή παρέσχε στους Σλοβένους παραγωγούς οίνου τη διαβεβαίωση ότι δεν επρόκειτο να θεσπιστεί υπέρ της Δημοκρατίας της Κροατίας καμία άλλη εξαίρεση στον τομέα της επισημάνσεως. Δεν τίθεται επομένως στο πλαίσιο αυτό ζήτημα παραβιάσεως της αρχής *ne potest venire contra factum proprium*.
- 134 Συναφώς, η φερόμενη σαφής ερμηνεία του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, την οποία προβάλλει η Δημοκρατία της Σλοβενίας, σύμφωνα με την οποία οιαδήποτε εξαίρεση έπρεπε να θεσπιστεί κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως, δεν προέρχεται από την ίδια την Επιτροπή. Από κανένα αποδεικτικό στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι η Επιτροπή υιοθέτησε δημοσίως την ερμηνεία της Δημοκρατίας της Σλοβενίας από τον χρόνο προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση και ότι με τον τρόπο αυτό προτίθετο να αποκλείσει τη θέσπιση οιασδήποτε εξαίρεσεως στον τομέα της επισημάνσεως σε σχέση με την ονομασία «teran».
- 135 Όσον αφορά, εν συνεχεία, την προβαλλόμενη μη υποβολή αιτήματος εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κροατίας για τη συμπερίληψη της ονομασίας «teran» στον κατάλογο του μέρους Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 καθώς και την απουσία διαπραγματεύσεων επί του ζητήματος αυτού πριν από την προσχώρηση, τα στοιχεία αυτά, ακόμη και αν θεωρηθούν αποδεδειγμένα, δεν μπορούν να λογιστούν ως συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις προερχόμενες από την Επιτροπή ή ως κατάσταση που δημιουργήθηκε εκ των προτέρων από την ίδια την Επιτροπή.
- 136 Πρέπει να προστεθεί ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 111 ανωτέρω, ο προβλεπόμενος στο άρθρο 118γ του κανονισμού 1234/2007 (πρώην άρθρο 35 του κανονισμού 479/2008) τεχνικός φάκελος σχετικά με την αμπελοοινική ονομασία «Teran» αυτή καθαυτήν, με σκοπό την προστασία της συγκεκριμένης ονομασίας ως ΠΟΠ κατά την έννοια του άρθρου 118β του εν λόγω κανονισμού, κατατέθηκε από τη Δημοκρατία της Σλοβενίας στην Επιτροπή στις 6 Δεκεμβρίου 2011. Πριν από την ημερομηνία αυτή, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 28 και 29 ανωτέρω, η ονομασία «Teran» ήταν συμπληρωματική ένδειξη συνδεόμενη με την ονομασία «Kras» στον κατάλογο των σλοβενικών *v.q.p.r.d.*, κατ' αρχάς ως «Kras, teran», στη συνέχεια δε ως «Teran, Kras».
- 137 Περαιτέρω, από τη δικογραφία προκύπτει ότι στις 22 Απριλίου 2013, ήτοι μετά την υποβολή του τεχνικού φακέλου σχετικά με τη σλοβενική ονομασία «teran» περί της οποίας γίνεται λόγος στη σκέψη 136 ανωτέρω και πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ των Υπουργών Γεωργίας της Σλοβενίας και της Κροατίας. Στα πρακτικά της εν λόγω συναντήσεως, τα οποία περιλαμβάνονται στο παράρτημα 6 του υπομνήματος παρεμβάσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας, αναφέρεται ότι σκοπός της διμερούς αυτής συναντήσεως ήταν να συζητηθεί το ζήτημα του «οίνου teran» και το ενδεχόμενο επίτευξης κοινής λύσης που θα παρέιχε στους παραγωγούς οίνου της Κροατίας τη δυνατότητα

- να εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούν τον όρο «teran» για τους οίνους τους μετά την 1η Ιουλίου 2013, παρά την ίδιας ονομασίας σλοβενική ΠΟΠ. Επομένως, ήδη από τη συνεδρίαση αυτή, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μπορούσε να αγνοεί την επιθυμία της Δημοκρατίας της Κροατίας να προστατευθούν οι εφαρμοζόμενες στην επικράτειά της πρακτικές επισημάνσεως ήδη από την ημερομηνία προσχωρήσεώς της στην Ένωση.
- 138 Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της διαπραγματευτικής θέσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας του 2008 και, εν συνεχεία, της προσθήκης στη διαπραγματευτική θέση της Δημοκρατίας της Κροατίας της 28ης Σεπτεμβρίου 2011, με την οποία η Δημοκρατία της Κροατίας εκδήλωσε την προσδοκία της ότι το ζήτημα των ενδεχομένων εξαιρέσεων στο τομέα της επισημάνσεως θα διευθετούνταν μετά την προσχώρησή της στην Ένωση, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μπορούσε να αγνοεί τη δυνατότητα της Επιτροπής να κάνει χρήση της εξουσιοδοτήσεως που προβλέπεται στο άρθρο 118ι του κανονισμού 1234/2007 και, εν συνεχεία, στο άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013. Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο για το ζήτημα της ονομασίας «teran», το οποίο ετέθη ρητώς από τη Δημοκρατία της Κροατίας κατά τη συνεδρίαση για την οποία έγινε λόγος στη σκέψη 137 ανωτέρω.
- 139 Όσον αφορά, τέλος, τη δήλωση του Β, υπευθύνου Τύπου του αρμοδίου για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη μέλους της Επιτροπής της 22ας Απριλίου 2013, σύμφωνα με την οποία κανένας κροατικός οίνος δεν θα μπορούσε να διατεθεί στο εμπόριο με χρήση της ονομασίας «teran», διαπιστώνεται ότι η δήλωση αυτή επαναλαμβάνεται συνοπτικά σε άρθρο της κροατικής εφημερίδας *HRT* που δημοσιεύθηκε στις 23 Απριλίου 2013. Πλην όμως, μια τέτοια δήλωση, ακόμη και αν υποτεθεί ότι προέρχεται από πηγή η οποία θεωρείται ως εξουσιοδοτημένη να εκπροσωπεί την Επιτροπή, δεν μπορεί να συνιστά, από μόνη της, «συγκεκριμένες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις» εκ μέρους της Επιτροπής.
- 140 Εξάλλου, η επίμαχη δήλωση αναιρέθηκε στη συνέχεια, όταν η Επιτροπή, αφού έλαβε γνώση των ανησυχιών της Δημοκρατίας της Κροατίας σχετικά με τη χρήση της ονομασίας «teran» και εξέτασε την υφιστάμενη κατάσταση καθώς και τις διάφορες δυνατές επιλογές, κοινοποίησε στα κράτη μέλη σχέδιο κανονισμού ενόψει της συνεδριάσεως της ομάδας εμπειρογνομόνων GREX WINE της 8ης Σεπτεμβρίου 2014. Επομένως, ήδη από εκείνο το χρονικό σημείο, δηλαδή πολύ πριν από τη λήξη της προθεσμίας της 31ης Δεκεμβρίου 2014 που μνημονεύεται στη σκέψη 115 ανωτέρω, δεν μπορούσε πλέον να γίνεται λόγος για συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις εκ μέρους της Επιτροπής περί του ότι η σλοβενική ΠΟΠ «Teran» θα εξακολουθούσε να απολαύει «απόλυτης προστασίας».
- 141 Επιπροσθέτως, όπως παρατηρεί η Επιτροπή, δυνάμει του άρθρου 118ιθ του κανονισμού 1234/2007, νυν άρθρο 107, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013, η Επιτροπή είχε τη δυνατότητα, μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2014, να αποφασίσει να ανακαλέσει την προστασία των αυτομάτως προστατευόμενων μέχρι τότε ονομασιών σε περίπτωση που διαπίστωνε ότι αυτές δεν πληρούσαν τις απαιτήσεις των ΠΟΠ, οι οποίες προβλέπονταν, διαδοχικώς, στο άρθρο 118β του κανονισμού 1234/2007 και, εν συνεχεία, στο άρθρο 93 του κανονισμού 1308/2013. Συναφώς, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μπορεί να υποστηρίζει ότι η Επιτροπή δεν είχε κανένα λόγο να ανακαλέσει την προστασία της ονομασίας «Teran». Ελλείψει στοιχείων που να αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή παρέσχε ρητώς τέτοια διαβεβαίωση στη Δημοκρατία της Σλοβενίας, μια τέτοια υποκειμενική αντίληψη δεν μπορεί, πράγματι, να εξομοιωθεί με συγκεκριμένη και ανεπιφύλακτη διαβεβαίωση εκ μέρους της Επιτροπής.

- 142 Κατά συνέπεια, η Δημοκρατία της Σλοβενίας ουδόλως απέδειξε ότι η Επιτροπή δημιούργησε στους Σλοβένους παραγωγούς οίνου δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς τη μη έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 143 Εξάλλου, όσον αφορά ειδικώς την αναδρομική ισχύ που προσδόθηκε στον προσβαλλόμενο κανονισμό, διαπιστώνεται ότι, λίγο μετά την προσχώρησή της στην Ένωση την 1η Μαΐου 2004, θεσπίστηκαν υπέρ και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας εξαιρέσεις στον τομέα της επισημάνσεως με την έκδοση, στις 9 Αυγούστου 2004, του κανονισμού 1429/2004. Όπως δε προκύπτει από το άρθρο 3 αυτού, ο εν λόγω κανονισμός προέβλεπε ήδη ότι οι θεσπισθείσες εξαιρέσεις θα εφαρμόζονταν αναδρομικώς από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.
- 144 Περαιτέρω, όπως επισήμανε η Δημοκρατία της Σλοβενίας στα σημεία 53 και 54 του δικογράφου της προσφυγής, η Επιτροπή, κατόπιν της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας στην Ένωση την 1η Ιανουαρίου 2007, εξέδωσε επίσης δύο κανονισμούς που επιτρέπουν εξαιρέσεις στον τομέα της επισημάνσεως υπέρ των συγκεκριμένων κρατών με αναδρομική ισχύ. Πρόκειται, αφενός, για τον κανονισμό (ΕΚ) 382/2007 της Επιτροπής, της 4ης Απριλίου 2007, για την τροποποίηση του κανονισμού 753/2002 (ΕΕ 2007, L 95, σ. 12), που είναι εφαρμοστέος από 1ης Απριλίου 2007, και, αφετέρου, για τον κανονισμό (ΕΚ) 1207/2007 της Επιτροπής, της 16ης Οκτωβρίου 2007, για την τροποποίηση του κανονισμού 753/2002 (ΕΕ 2007, L 272, σ. 23), που είναι εφαρμοστέος από 1ης Ιουλίου 2007.
- 145 Ως εκ τούτου, δεν μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η Επιτροπή παρέσχε συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις στους Σλοβένους παραγωγούς οίνου ότι δεν θα χορηγούνταν αναδρομικώς στη Δημοκρατία της Κροατίας καμία εξαίρεση, στον τομέα της επισημάνσεως, υπέρ της ονομασίας «teran», έστω και αν η αναδρομική ισχύς αυτή είχε μεγαλύτερη διάρκεια από την αναδρομική ισχύ που προέβλεπαν οι άλλοι κανονισμοί που μνημονεύονται στις σκέψεις 143 και 144 ανωτέρω.
- 146 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τη σκέψη 130 ανωτέρω, η αναγνώριση αναδρομικής ισχύος στον προσβαλλόμενο κανονισμό ήταν επιβεβλημένη δεδομένων των περιστάσεων της υπό κρίση περιπτώσεως, όπως παραδέχθηκε και η ίδια η Δημοκρατία της Σλοβενίας.
- 147 Κατά συνέπεια, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν απέδειξε ότι η έκταση και η συγκεκριμένη ρύθμιση της αναδρομικής ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού έθιξαν τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη των Σλοβένων παραγωγών οίνου, παρέλκει δε η εξέταση του προτεινομένου από αυτή μάρτυρα.

δ) Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά τις επιπτώσεις στις διενεργηθείσες στη Σλοβενία διαδικασίες ελέγχου σε βάρος των υπευθύνων για παραβάσεις κατά της ΠΟΠ «Teran»

- 148 Όσον αφορά την αιτίαση ότι κλονίζονται οι διαδικασίες ελέγχου που διενεργήθηκαν στη Σλοβενία σε βάρος των υπευθύνων για παραβάσεις της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran», από τη δικογραφία πράγματι προκύπτει ότι οι σλοβενικές αρχές διενήργησαν διάφορους ελέγχους μεταξύ 2013 και 2016, σε συνέχεια των οποίων επιβλήθηκαν πρόστιμα λόγω της αναγραφής της ονομασίας «teran» σε φιάλες οίνων προερχομένων από τη Δημοκρατία της Κροατίας.

- 149 Εντούτοις, λαμβανομένων υπόψη των όσων αναπτύχθηκαν στις σκέψεις 133 έως 145 ανωτέρω, οι σλοβενικές αρχές δεν μπορούσαν να αγνοούν ούτε το γεγονός ότι το ζήτημα της χρήσεως της ονομασίας «Teran» από τη Δημοκρατία της Κροατίας εξακολουθούσε να είναι ανοικτό ούτε το γεγονός ότι η Επιτροπή μελετούσε ήδη από τον Σεπτέμβριο του 2014 την προοπτική εκδόσεως κανονισμού όπως ο προσβαλλόμενος κανονισμός.
- 150 Στο πλαίσιο αυτό, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι παραβίασε την αρχή της ασφάλειας δικαίου ή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των σλοβενικών αρχών για πράξεις ελέγχου τις οποίες ούτε επέβαλε ούτε αποφάσισε η ίδια.

ε) Επί της αιτιάσεως περί μη σεβασμού κεκτημένων δικαιωμάτων

- 151 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 141 ανωτέρω, η Επιτροπή μπορούσε, βάσει του άρθρου 118ιθ του κανονισμού 1234/2007, νυν άρθρου 107, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013, να αποφασίσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014 να ανακαλέσει την προστασία της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran» αν διαπίστωνε ότι η συγκεκριμένη ΠΟΠ δεν πληρούσε τα κριτήρια για την παροχή προστασίας βάσει ΠΟΠ. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που υπομνήσθηκε στη σκέψη 98 ανωτέρω, καθώς και της διακριτικής ευχέρειας της Επιτροπής να θεσπίζει εξαιρέσεις στον τομέα της επισημάνσεως σύμφωνα με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μπορεί να προβάλει παραβίαση της υποχρεώσεως σεβασμού των κεκτημένων εν προκειμένω δικαιωμάτων.
- 152 Ως εκ τούτου θα πρέπει να απορριφθούν και οι αιτιάσεις της Δημοκρατίας της Σλοβενίας περί μη σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων.
- 153 Επομένως, από τις σκέψεις 101 έως 152 ανωτέρω προκύπτει ότι το σύνολο των αιτιάσεων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας που στηρίζονται στην παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμες.

2. Επί της παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας

- 154 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, προκειμένου να διαπιστωθεί αν μια διάταξη συνάδει προς την αρχή της αναλογικότητας, πρέπει να εξακριβωθεί αν τα μέσα στα οποία προσφεύγει η διάταξη αυτή είναι κατάλληλα για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και αν βαίνουν πέραν του αναγκαίου για την επίτευξή του μέτρου (απόφαση της 22ας Νοεμβρίου 2001, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου, C-301/97, EU:C:2001:621, σκέψη 131· βλ., επίσης, απόφαση της 15ης Μαρτίου 2006, Ιταλία κατά Επιτροπής, T-226/04, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2006:85, σκέψη 86 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 155 Εν προκειμένω, όπως εκτέθηκε στη σκέψη 124 ανωτέρω, ο προσβαλλόμενος κανονισμός αποσκοπεί, κατ' ουσίαν, στην προστασία των νομίμων πρακτικών επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά την 30ή Ιουνίου 2013 και στη ρύθμιση της συγκρούσεως μεταξύ των πρακτικών αυτών και της προστασίας της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran».
- 156 Στο μέτρο, όμως, που, όπως επισημάνθηκε ιδίως στη σκέψη 105 ανωτέρω, η Επιτροπή δεν μπορούσε να προχωρήσει στις ενέργειες για την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, ελλείψει αρμοδιότητας *ratione loci* προς τούτο, έπρεπε αναγκαστικά να προσδώσει αναδρομική ισχύ στον

προσβαλλόμενο κανονισμό προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των πρακτικών επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά την 1η Ιουλίου 2013 και εντεύθεν, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 130 ανωτέρω.

- 157 Περαιτέρω, η προστασία των πρακτικών επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση δεν θα μπορούσε να διασφαλιστεί εάν η αναδρομική ισχύς του προσβαλλόμενου κανονισμού περιοριζόταν σε μερικούς μόνο μήνες, χωρίς να καλύπτει το σύνολο της χρονικής περιόδου που μεσολάβησε μεταξύ της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση και της εκδόσεως του συγκεκριμένου κανονισμού. Ως εκ τούτου, μολονότι η αναδρομική ισχύς καλύπτει, πράγματι κατά τρόπο μάλλον εξαιρετικό, πλείονα έτη, εντούτοις, τυχόν μικρότερης χρονικής διάρκειας αναδρομική ισχύς δεν θα καθιστούσε δυνατή την επίτευξη του επιδιωκόμενου με αυτή σκοπού.
- 158 Επιπλέον, η έκταση της αναδρομικής ισχύος εν προκειμένω μπορεί να αποδοθεί στον ιδιαιτέρως ευαίσθητο χαρακτήρα της συγκεκριμένης περιπτώσεως, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 118 ανωτέρω, καθώς και στη διάρκεια των διαπραγματεύσεων που διεξήγαγε η Επιτροπή με σκοπό την εξεύρεση φιλικής λύσεως μεταξύ των οικείων κρατών. Συναφώς, όπως διαπιστώθηκε στη σκέψη 114 ανωτέρω, καθ' όλη τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που προηγήθηκε της εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, η Επιτροπή δεν παρέμεινε αδρανής. Ούτε αποδείχθηκε, εξάλλου, ότι καθυστέρησε την έναρξη των συζητήσεων με τα εμπλεκόμενα μέρη ή ότι καθυστέρησε στο πλαίσιο των σχετικών συζητήσεων. Αντιθέτως, η Επιτροπή επιδίωξε να συγκεντρώσει όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και επιχείρησε να αναζητήσει λύση κατόπιν διαπραγματεύσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, τούτο δε αφ' ης στιγμής είχε αρμοδιότητα *ratione loci* για την εφαρμογή του άρθρου 118ι του κανονισμού 1234/2007, νυν άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, ήτοι από της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση.
- 159 Επομένως, παρά την έκτασή της, η αναδρομική ισχύς του προσβαλλόμενου κανονισμού καθιστά δυνατή την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού και δεν υπερβαίνει το αναγκαίο προς τούτο μέτρο.
- 160 Ως εκ τούτου, τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας περί παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμα.
- 161 Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Γ. Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 17 του Χάρτη και του άρθρου 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ

- 162 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό, προσέβαλε δυσανάλογα τα δικαιώματα διανοητικής και εμπορικής ιδιοκτησίας των Σλοβένων παραγωγών οίνου και, ως εκ τούτου, προσέβαλε το θεμελιώδες δικαίωμά τους στην ιδιοκτησία, όπως αυτό προστατεύεται από το άρθρο 17 του Χάρτη και το άρθρο 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Προβάλλει δε επ' αυτού διάφορα επιχειρήματα.
- 163 Πρώτον, αντιθέτως προς το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας που συνδέεται με την ΠΟΠ «Teran», η χρήση της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» από τους Κροάτες παραγωγούς δεν συνιστά περιουσιακό δικαίωμα κατά την έννοια του άρθρου 17 του Χάρτη ή του άρθρου 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Επομένως, η Επιτροπή στάθμισε δύο έννομα συμφέροντα που δεν είναι απολύτως ισοδύναμα.

- 164 Δεύτερον, η χρήση από τους Κροάτες παραγωγούς οίνου της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran», η οποία είναι απολύτως ομώνυμη με την ΠΟΠ «Teran», δημιουργεί τον κίνδυνο να παραπλανηθούν εύκολα οι καταναλωτές, όπως καταδεικνύουν, μεταξύ άλλων, η απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35), και η έκδοση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1166/2009 της Επιτροπής, της 30ής Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την τροποποίηση και τη διόρθωση του κανονισμού (ΕΚ) 606/2009 της Επιτροπής για καθορισμό ορισμένων λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 479/2008 του Συμβουλίου όσον αφορά τις κατηγορίες αμπελοοινικών προϊόντων, τις οινολογικές πρακτικές και τους περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται (ΕΕ 2009, L 314, σ. 27). Μια τέτοια χρήση της ονομασίας «teran» αντιβαίνει επίσης στο άρθρο 100, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1308/2013 και παρέχει στους Κροάτες παραγωγούς τη δυνατότητα να επωφεληθούν αδικαιολογήτως από τη φήμη της επίμαχης σλοβενικής ΠΟΠ. Επιπλέον, ο προσβαλλόμενος κανονισμός θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια να καταστεί η ΠΟΠ «Teran» κενή περιεχομένου, προσλαμβάνοντας χαρακτηριστικά κοινής ονομασίας που θα της στερούσαν την προστασία, κατά παράβαση της ρητής απαγορεύσεως του άρθρου 103, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013.
- 165 Τρίτον, ο προσβαλλόμενος κανονισμός βαίνει πέραν του μέτρου που είναι εύλογο και αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών που επιδιώκει η νομοθεσία περί ΠΟΠ, διότι οι Κροάτες παραγωγοί μπορούν να χρησιμοποιούν συνώνυμο της ονομασίας «teran», ήτοι την ονομασία «istrijanac». Επ' αυτού, η Δημοκρατία της Σλοβενίας μνημονεύει την απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA (C-347/03, EU:C:2005:285). Επιπλέον, ο προσβαλλόμενος κανονισμός μπορεί να προκαλέσει σημαντική οικονομική ζημία στους Σλοβένους παραγωγούς οίνου.
- 166 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας προσθέτει ότι το άρθρο 100, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 δεν επιτρέπει αυτόματη εξαίρεση για όλες τις υφιστάμενες πρακτικές επισημάνσεως, όπως αποδεικνύεται από την πρακτική της ίδιας της Επιτροπής ιδίως όσον αφορά τις ονομασίες κροατικών ποικιλιών αμπέλου Barbera και Portugizac, καθώς και Montepulciano. Συναφώς, η Δημοκρατία της Σλοβενίας φρονεί ότι η Επιτροπή παραβίασε τη γενική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, διότι αντιμετώπισε παρόμοιες καταστάσεις κατά τρόπο διαφορετικό.
- 167 Τέταρτον, η έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού τέσσερα σχεδόν έτη μετά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας. Επιπλέον, η Επιτροπή ενήργησε κατά τρόπο ανακόλουθο σε σχέση με την προγενέστερη πρακτική της σε παρεμφερείς καταστάσεις, ουδείς δε αντικειμενικός λόγος υφίσταται για τη διαφορετική αυτή προσέγγιση.
- 168 Πέμπτον, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει επίσης ότι η δυνατότητα της Επιτροπής να θεσπίζει εξαιρέσεις κατά την προσχώρηση νέου κράτους μέλους στην Ένωση εξαρτάται από τη συμφωνία του κράτους μέλους του οποίου οι παραγωγοί καλύπτονται από μια ΠΟΠ, όπως προκύπτει από το άρθρο 49, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ. Η Επιτροπή οφείλει, πριν από την έκδοση της κατ' εξουσιοδότηση πράξεως, να λαμβάνει τουλάχιστον υπόψη τη γνώμη του οικείου κράτους μέλους.
- 169 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Κροατίας, αντικρούει τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

1. Υπόμνηση των εφαρμοστέων αρχών

- 170 Το δικαίωμα ιδιοκτησίας αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη. Ωστόσο, το δικαίωμα αυτό δεν συνιστά απόλυτο προνόμιο. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, είναι δυνατή η επιβολή περιορισμών στην άσκηση του δικαιώματος ιδιοκτησίας, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από τον νόμο, ανταποκρίνονται πραγματικά σε σκοπούς γενικού συμφέροντος τους οποίους επιδιώκει η Ένωση και δεν συνιστούν, σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, δυσανάλογη και ανεπίτρεπτη επέμβαση θίγουσα την ίδια την υπόσταση του ως άνω κατοχυρωμένου δικαιώματος (πρβλ. απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2016, *Ledra Advertising κ.λπ. κατά Επιτροπής και ΕΚΤ*, C-8/15 P έως C-10/15 P, EU:C:2016:701, σκέψη 70).
- 171 Όσον αφορά τον δικαστικό έλεγχο της τηρήσεως της αρχής της αναλογικότητας, το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι ο νομοθέτης της Ένωσης, στο πλαίσιο άσκησης των αρμοδιοτήτων που του έχουν ανατεθεί, διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως στους τομείς τους οποίους καλείται να προβεί σε επιλογές πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής φύσεως και σε σύνθετου χαρακτήρα αξιολογήσεις. Τούτο ισχύει ιδίως όσον αφορά την κοινή γεωργική πολιτική, τομέα στον οποίο ο νομοθέτης της Ένωσης διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως η οποία αντιστοιχεί προς τις πολιτικές ευθύνες που του αναθέτουν τα άρθρα 40 έως 43 ΣΛΕΕ (αποφάσεις της 17ης Μαρτίου 2011, *AJD Tuna*, C-221/09, EU:C:2011:153, σκέψη 80, και της 14ης Μαρτίου 2013, *Agrargenossenschaft Neuzelle*, C-545/11, EU:C:2013:169, σκέψη 43).
- 172 Επιπλέον, η ευρεία αυτή εξουσία εκτιμήσεως δεν ανήκει μόνο στον νομοθέτη. Ειδικότερα, έχει κριθεί ότι το Συμβούλιο δύναται, στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής, να κληθεί να αναθέσει στην Επιτροπή ευρεία εξουσία εκτιμήσεως (βλ. διάταξη της 22ας Μαρτίου 2010, *SPM κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, C-39/09 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2010:157, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 173 Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως όσον αφορά τη λήψη υπόψη των υφιστάμενων πρακτικών επισημάνσεως, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 171 και 172 ανωτέρω, μόνον ο προδήλως ακατάλληλος χαρακτήρας ενός μέτρου που έχει ληφθεί στον συγκεκριμένο τομέα, σε σχέση προς τον σκοπό που επιδιώκει η Επιτροπή, μπορεί να κλονίσει τη νομιμότητα του μέτρου αυτού (πρβλ. αποφάσεις της 13ης Δεκεμβρίου 1994, *SMW Winzersekt*, C-306/93, EU:C:1994:407, σκέψη 21, και της 2ας Ιουλίου 2009, *Bavaria και Bavaria Italia*, C-343/07, EU:C:2009:415, σκέψη 81). Επομένως, το μόνο κριτήριο που πρέπει να εφαρμοστεί στο πλαίσιο αυτό δεν είναι αν το μέτρο που θεσπίστηκε από την Επιτροπή ήταν το μόνο ή το καλύτερο δυνατό, αλλά αν ήταν προδήλως ακατάλληλο (πρβλ. αποφάσεις της 21ης Ιουλίου 2011, *Beneo-Orafti*, C-150/10, EU:C:2011:507, σκέψη 77, και της 28ης Ιουλίου 2011, *Agrana Zucker*, C-309/10, EU:C:2011:531, σκέψη 44).
- 174 Η περιορισμένη αυτή έκταση του δικαστικού ελέγχου δεν σημαίνει ωστόσο ότι τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης δεν μπορούν να υποβάλουν τα προσβαλλόμενα μέτρα σε αυστηρή εξέταση προκειμένου να ελέγξουν την αναλογικότητά τους. Συναφώς, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης οφείλουν, μεταξύ άλλων, να βεβαιώνονται ότι το οικείο θεσμικό όργανο της Ένωσης, εκτός του κύριου επιδιωκόμενου σκοπού, έχει λάβει πλήρως υπόψη τα υφιστάμενα συμφέροντα (απόφαση της 12ης Ιουλίου 2012, *Association Kokopelli*, C-59/11, EU:C:2012:447, σκέψη 40· πρβλ. επίσης, απόφαση της 12ης Ιουλίου 2001, *Jippes κ.λπ.*, C-189/01, EU:C:2001:420, σκέψη 85) και ότι, στο πλαίσιο αυτό, έχουν δεόντως ληφθεί υπόψη τα συμφέροντα των προσώπων που επηρεάστηκαν αρνητικά (πρβλ. απόφαση της 17ης Ιουλίου 1997, *Affish*, C-183/95, EU:C:1997:373, σκέψη 43).

2. Εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση

- 175 Εν προκειμένω, ο προσβαλλόμενος κανονισμός θεσπίζει εξαίρεση από την απαγόρευση επισημάνσεως των κροατικών οίνων με την αναγραφή της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran». Επομένως, σκοπός του εν λόγω κανονισμού δεν είναι να παρεμποδίσει κάθε εμπορία οίνων που καλύπτονται από τη σλοβενική ΠΟΠ «Teran» ούτε, κατά μείζονα λόγο, να την καταργήσει. Αντιθέτως, η Επιτροπή διέυρνε το σύνολο των προσώπων που δικαιούνται να κάνουν χρήση της ονομασίας «teran» στην επισήμανση των οίνων τους, ώστε στα πρόσωπα αυτά να συμπεριληφθούν και οι Κροάτες παραγωγοί οίνου. Υπό την έννοια αυτή, η Επιτροπή περιόρισε την έκταση της απορρέουσας από το δικαίωμα ιδιοκτησίας προστασίας που είχε χορηγηθεί στους δικαιούχους της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran», στο μέτρο που, συνεπεία του προσβαλλόμενου κανονισμού, οι εν λόγω δικαιούχοι απώλεσαν το δικαίωμα μονοπωλιακής χρήσης της ονομασίας «Teran» για την επισήμανση των οίνων τους.
- 176 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξακριβωθεί εάν τηρήθηκαν οι προϋποθέσεις που έχει θέσει η προμνησθείσα στις σκέψεις 170 έως 173 νομολογία.
- 177 Κατ' αρχάς, δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη εξαίρεση στον τομέα της επισημάνσεως προβλέφθηκε από κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό της Επιτροπής, εκδοθέντα βάσει της εξουσιοδότησεως που προβλέπεται στο άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013. Κατά συνέπεια, πληρούται εν προκειμένω η προϋπόθεση ότι η προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο. Τούτο, εξάλλου, ουδόλως αμφισβητείται από τους διαδίκους.
- 178 Εν συνεχεία, όσον αφορά τον επιδιωκόμενο με τον προσβαλλόμενο κανονισμό σκοπό, επισημάνθηκε ήδη, στις σκέψεις 123 και 124 ανωτέρω, ότι ο εν λόγω κανονισμός αποσκοπεί στην προστασία των πρακτικών επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά την 30ή Ιουνίου 2013 και στη ρύθμιση της συγκρούσεως που ανέκυψε κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση μεταξύ, αφενός, των εν λόγω πρακτικών επισημάνσεως και, αφετέρου, της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran». Ο σκοπός αυτός συνοδεύεται από την ανάγκη συμβιβασμού των αντικρουόμενων αιτημάτων της Δημοκρατίας της Κροατίας και της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και, κατ' επέκταση, των διαφορετικών συμφερόντων των Κροατών και Σλοβένων παραγωγών. Ένας τέτοιος σκοπός, συνιστάμενος στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των εννόμων συμφερόντων των δικαιούχων της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran» και των συμφερόντων των Κροατών παραγωγών οίνου, δύναται να θεωρηθεί ως θεμιτός σκοπός γενικού συμφέροντος, πράγμα το οποίο, εξάλλου, δεν αμφισβητείται από τη Δημοκρατία της Σλοβενίας.
- 179 Τέλος, όσον αφορά τον αναλογικό χαρακτήρα της επίμαχης εξαιρέσεως σε σχέση προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, από την αιτιολογική σκέψη 5 του προσβαλλόμενου κανονισμού προκύπτει ότι η Επιτροπή δεν αρκέστηκε στη θέσπιση απλής εξαιρέσεως, αλλά εξακρίβωσε την ύπαρξη νομίμων πρακτικών επισημάνσεως στη Δημοκρατία της Κροατίας κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση. Επιπλέον, όπως διευκρινίζεται στην αιτιολογική σκέψη 6 του προσβαλλόμενου κανονισμού, η επίμαχη εξαίρεση συνοδεύτηκε από την πρόβλεψη εκ μέρους της Επιτροπής ειδικών απαιτήσεων προκειμένου να ληφθούν ακριβώς υπόψη οι διατυπωθείσες εκ μέρους της Δημοκρατίας της Σλοβενίας επιφυλάξεις.
- 180 Ειδικότερα, η Επιτροπή διευκρίνισε, προκειμένου να μην παραπλανώνται οι καταναλωτές, ότι η ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» μπορεί να αναγράφεται στην επισήμανση μόνο των κροατικών οίνων που φέρουν την ΠΟΠ «Hrvatska Istra», υπό την προϋπόθεση ότι οι όροι «Hrvatska Istra» και «teran» εμφανίζονται στο ίδιο οπτικό πεδίο και η

ονομασία «teran» είναι γραμμένη με χαρακτήρες μικρότερου μεγέθους από εκείνους που χρησιμοποιούνται για την αναγραφή της ΠΟΠ «Hrvatska Istra». Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή δήλωσε ότι μια τέτοια απαίτηση επισημάνσεως ορίσθηκε κατ' εξαίρεση, στο μέτρο που για καμία άλλη οινοποιήσιμη ποικιλία αμπέλου δεν προβλέπονται ειδικές προϋποθέσεις επισημάνσεως, η απαίτηση δε αυτή είχε θεσπιστεί ακριβώς προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι επιφυλάξεις της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

- 181 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να εξεταστεί, υπό το πρίσμα των επιχειρημάτων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας, εάν η Επιτροπή ενήργησε κατά τρόπο προδήλως δυσανάλογο σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος υπομνήσθηκε στη σκέψη 178 ανωτέρω.

α) Επί της μη ισοδυναμίας των διακυβευόμενων συμφερόντων

- 182 Αναφορικά με το ότι το συμφέρον των Κροατών παραγωγών οίνου να εξακολουθήσουν να επισημαίνουν τους οίνους τους με την ένδειξη «teran» ουδόλως ήταν ισοδύναμο με το δικαίωμα των Σλοβένων παραγωγών οίνου, δικαιούχων της ΠΟΠ «Teran», το οποίο προστατεύεται από διάφορα νομοθετήματα, πρέπει να γίνει δεκτό, όπως υποστηρίζει και η Επιτροπή, ότι το στοιχείο αυτό λήφθηκε κατ' ανάγκην υπόψη από τον νομοθέτη της Ένωσης όταν έκανε την πολιτική επιλογή να θεσπίσει το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013.
- 183 Συγκεκριμένα, το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 αποσκοπεί ακριβώς στο να καταστήσει δυνατή τη θέσπιση εξαιρέσεων από το δικαίωμα μονοπωλιακής χρήσεως που απορρέει από μια ΠΟΠ, στην περίπτωση που υπάρχουν άλλα εμπλεκόμενα συμφέροντα, ήτοι τα συμφέροντα των παραγωγών οίνου που δεν καλύπτονται από την ΠΟΠ και των καταναλωτών που έχουν συνηθίσει στην αναγραφή ορισμένων ενδείξεων επί της επισήμανσης των οίνων που οι συγκεκριμένοι παραγωγοί παράγουν. Επομένως, ο νομοθέτης είναι εκείνος που έχει θεσπίσει τη δυνατότητα να προβλέπονται τέτοιες εξαιρέσεις προκειμένου να καθίσταται δυνατή η χρήση, για την επισήμανση οίνων μη καλυπτόμενων από την εν λόγω ΠΟΠ, ενός ομωνύμου ορισμένης ΠΟΠ, όπως η ονομασία «teran».
- 184 Στο πλαίσιο αυτό, αντιθέτως προς όσα αφήνει να εννοηθεί η Δημοκρατία της Σλοβενίας, το γεγονός ότι το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 προβλέπει απλώς δυνατότητα και όχι υποχρέωση της Επιτροπής για τη θέσπιση εξαιρέσεως ή ακόμη ότι η αναγραφή της ΠΟΠ στην επισήμανση των οίνων είναι υποχρεωτική, αντιθέτως προς την αναγραφή της χρησιμοποιούμενης οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου, δεν αποδεικνύει ότι η προβλεπόμενη στον προσβαλλόμενο κανονισμό εξαίρεση είναι προδήλως δυσανάλογη σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό γενικού συμφέροντος.

β) Επί της ομωνυμίας της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» με την ΠΟΠ «Teran»

- 185 Όσον αφορά το ότι η οινοποιήσιμη ποικιλία αμπέλου «teran» είναι ομώνυμη της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran», κατ' αρχάς, από το γράμμα του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 ουδόλως προκύπτει ότι το στοιχείο αυτό αποκλείει κάθε δυνατότητα εξαιρέσεως στον τομέα της επισημάνσεως. Η μόνη προϋπόθεση που επιβάλλεται για τη θέσπιση της εξαιρέσεως είναι η ύπαρξη νόμιμων πρακτικών επισημάνσεως κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως του οικείου κράτους στην Ένωση.

- 186 Εξάλλου, από το γράμμα του άρθρου 100, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 προκύπτει ότι το άρθρο αυτό αφορά την περίπτωση κατά την οποία η ονομασία μιας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «συνίσταται» σε ΠΟΠ, οπότε η ομώνυμα αποτελεί ενδεχόμενο που έχει ληφθεί υπόψη στη συγκεκριμένη διάταξη.
- 187 Επιπλέον, η κατ' αρχήν απαγόρευση του άρθρου 100, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1308/2013, την οποία επικαλείται η Δημοκρατία της Σλοβενίας, αφορά μόνον την καταχώριση ομώνυμης ή εν μέρει ομώνυμης ονομασίας με ονομασία που έχει ήδη καταχωρισθεί. Η περίπτωση αυτή, όμως, είναι διαφορετική από την περίπτωση της υπό κρίση υποθέσεως. Συγκεκριμένα, ουδόλως προκύπτει από τη δικογραφία ότι η ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» αποτέλεσε αντικείμενο αιτήσεως καταχωρίσεως ΠΟΠ ανταγωνιστικής της ομώνυμης σλοβενικής ΠΟΠ.
- 188 Ακολούθως, διαπιστώνεται, αφενός, ότι η Επιτροπή έλαβε ειδικώς υπόψη τον κίνδυνο παραπλανήσεως των καταναλωτών σχετικά με τους κροατικούς οίνους που έχουν παραχθεί μετά την έναρξη ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού, δεδομένου ότι, όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 179 ανωτέρω, ο εν λόγω κανονισμός επιβάλλει, όλως κατ' εξαίρεση, ειδικές απαιτήσεις επισημάνσεως για τους συγκεκριμένους οίνους, πράγμα που η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν αμφισβητεί. Συγκεκριμένα, ο καταναλωτής θα πρέπει πάντοτε να διαβάζει την ένδειξη της κροατικής οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» σε συνδυασμό με την ένδειξη της κροατικής ΠΟΠ «Hrvatska Istra» (κροατική Ίστρια), η οποία πρέπει να εμφανίζεται με μεγαλύτερου μεγέθους χαρακτήρες από εκείνους της ονομασίας «teran».
- 189 Αφετέρου, όσον αφορά τους οίνους που φέρουν την κροατική ΠΟΠ «Hrvatska Istra» και οι οποίοι είχαν παραχθεί πριν από την έναρξη ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού, είναι αληθές ότι είναι δυνατή η συνέχιση της διάθεσής τους στο εμπόριο βάσει του άρθρου 2 του κανονισμού αυτού έως εξαντλήσεως των αποθεμάτων, χωρίς ωστόσο να είναι αναγκαία η τήρηση των ειδικών απαιτήσεων επισημάνσεως που επιβάλλονται από τον συγκεκριμένο κανονισμό για τους παραγόμενους από την έναρξη ισχύος του οίνους και οι οποίες υπομνήσθηκαν στη σκέψη 188 ανωτέρω. Εντούτοις, πρόκειται απλώς για ένα μεταβατικό καθεστώς το οποίο, επιπλέον, αφορά μόνον τους οίνους που φέρουν την κροατική ΠΟΠ «Hrvatska Istra». Επομένως, ο ενδεχόμενος κίνδυνος συγχύσεως με τους φέροντες τη σλοβενική ΠΟΠ «Teran» οίνους περιορίζεται σε ορισμένους οίνους παραχθέντες κατά τη διάρκεια ορισμένης περιόδου και προερχόμενους από συγκεκριμένη περιοχή.
- 190 Επιπλέον, όπως εξήγησε η Επιτροπή με τις απαντήσεις της στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας, η ονομασία «Hrvatska Istra» προστατευόταν στην Κροατία ήδη κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση. Προκειμένου να διατηρηθεί η προστασία αυτή με καθεστώς ΠΟΠ, όπως προκύπτει από το άρθρο 118ιβ, παράγραφοι 4 και 5, του κανονισμού 1234/2007, η Δημοκρατία της Κροατίας όφειλε να υποβάλει τεχνικό φάκελο που να αποδεικνύει ότι η συγκεκριμένη ονομασία πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 118β του ίδιου κανονισμού. Η Επιτροπή εξέθεσε, χωρίς να αντικρουσθεί επ' αυτού, ότι ο τεχνικός φάκελος που υπέβαλε συναφώς η Δημοκρατία της Κροατίας ανέφερε ότι η ένδειξη «teran» στην επισήμανση του οίνου «Hrvatska Istra» ήταν επιτρεπτή μόνον υπό την προϋπόθεση ότι η ονομασία «teran» θα εμφανίζονταν στο ίδιο οπτικό πεδίο με την ονομασία «Hrvatska Istra» και με χαρακτήρες μικρότερου μεγέθους από τους χαρακτήρες της τελευταίας. Δεδομένων των εν λόγω ισχυουσών απαιτήσεων επισημάνσεως, ο κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ του οίνου «teran» που είχε παραχθεί στην Κροατία πριν από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού και του σλοβενικού οίνου που φέρει την ομώνυμη ΠΟΠ «Teran» παρίσταται περιορισμένος, ιδίως διότι μπορεί να αφορά, σε σχέση με τους υπαγόμενους στην επικρινόμενη μεταβατική διάταξη

- οίνους, δηλαδή οίνους παραχθέντες μεταξύ Ιουλίου 2013 και Ιουλίου 2017, μόνον οίνους που κάνουν χρήση της ονομασίας «Hrvatska Istra» των οποίων η επισήμανση δεν είναι απολύτως σύμφωνη με τον προαναφερόμενο τεχνικό φάκελο.
- 191 Εξάλλου, ως προς την απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35), επισημαίνεται ότι αυτή αφορά την ερμηνεία του άρθρου 16, στοιχείο β', του κανονισμού (ΕΚ) 110/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1576/89 του Συμβουλίου (ΕΕ 2008, L 39, σ. 16). Η συγκεκριμένη διάταξη, εκτός του ότι αφορά αποκλειστικά τα «αλκοολούχα ποτά» που ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού, εξαιρουμένων των οίνων, προστατεύει τις γεωγραφικές ενδείξεις από κάθε κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση και δεν προβλέπει καμία δυνατότητα εξαιρέσεως στον τομέα της επισήμανσεως. Επομένως, η εν λόγω απόφαση αφορά διάταξη και πλαίσιο διαφορετικό από τα επίμαχα εν προκειμένω.
- 192 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μπορεί να επικαλεστεί την απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35), ούτε προκειμένου να αποδείξει ότι η χρήση της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» από τους Κροάτες παραγωγούς οίνου θα προκαλούσε συνειρμό στο κοινό όσον αφορά την προέλευση του προϊόντος, παρέχοντας με τον τρόπο αυτό στους εν λόγω παραγωγούς τη δυνατότητα να αντλήσουν αδικαιολόγητο όφελος από τη φήμη της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran». Ειδικότερα, αφενός, ουδόλως αμφισβητείται μεταξύ των διαδίκων ότι, κατά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, υφίσταντο στο συγκεκριμένο κράτος νόμιμες πρακτικές επισήμανσεως σχετικά με την αναγραφή του όρου «teran», οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι με την αναγραφή αυτή αντλείται «αδικαιολόγητο» όφελος από τη φήμη της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran». Αφετέρου, αντιθέτως προς τις περιστάσεις της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, *Viiniverla* (C-75/15, EU:C:2016:35), στην οποία καμία ιδιαίτερη ένδειξη δεν συμπλήρωνε την επισήμανση των επίμαχων ποτών, η Επιτροπή, στον προσβαλλόμενο κανονισμό, έλαβε υπόψη τον κίνδυνο συγχύσεως για τον καταναλωτή απαιτώντας να γίνεται σαφής μνεία στην επισήμανση των κροατικών οίνων «teran» ότι ο οίνος προέρχεται από την κροατική Ίστρια (ΠΟΠ «Hrvatska Istra»).
- 193 Επιπλέον, όσον αφορά το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας που στηρίζεται στον κανονισμό 1166/2009, διαπιστώνεται, αφενός, ότι ο κανονισμός αυτός δεν αποβλέπει στην εφαρμογή του άρθρου 118ι του κανονισμού 1234/2007 (νυν άρθρου 100 του κανονισμού 1308/2013). Αντιθέτως, στηρίζεται στο άρθρο 113δ, παράγραφος 2, και στο άρθρο 121, τρίτο και τέταρτο εδάφιο, του ίδιου κανονισμού, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο της υπό κρίση διαφοράς.
- 194 Αφετέρου, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο ικανό να αποδείξει ότι οι περιστάσεις στο πλαίσιο των οποίων εκδόθηκε ο κανονισμός 1166/2009 ήταν παρόμοιες με αυτές της υπό κρίση περιπτώσεως. Τουναντίον, από την αιτιολογική σκέψη 2 του κανονισμού αυτού συνάγεται ότι η απόφαση να επιβληθεί στην Ιταλία η χρήση του όρου «Glera» για τον προσδιορισμό της επίμαχης ποικιλίας αμπέλου προερχόταν από τις ίδιες τις ιταλικές αρχές. Η Επιτροπή αρκέστηκε να λάβει υπόψη την απόφαση αυτή και να τροποποιήσει αναλόγως τον κανονισμό 606/2009 προκειμένου να αποφευχθούν αποκλίσεις μεταξύ της ιταλικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας της Ένωσης. Εν προκειμένω, αντιθέτως, η Επιτροπή αναγκάστηκε να συμβιβάσει αντικρουόμενα εθνικά συμφέροντα και να εξετάσει τις πρακτικές επισήμανσεως που υφίσταντο στην Κροατία.

- 195 Τέλος, η Δημοκρατία της Σλοβενίας αβασίμως υποστηρίζει ότι η αναγραφή της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» για τους οίνους της κροατικής Ίστριας θα καθιστούσε τη σλοβενική ΠΟΠ «Teran» άνευ περιεχομένου μέχρις σημείου να καταστεί κοινή και να στερείται προστασίας.
- 196 Από το άρθρο 101, παράγραφος 1, του κανονισμού 1308/2013 συνάγεται, βεβαίως, ότι μια ονομασία δεν μπορεί να τύχει προστασίας ως ΠΟΠ όταν προκύπτει ότι έχει καταστεί κοινή εντός της Ένωσης. Εντούτοις, η διάταξη αυτή αφορά τις προϋποθέσεις που ισχύουν επί αιτήσεων προστασίας μιας ονομασίας ως ΠΟΠ. Αντιθέτως, το άρθρο 103 του ίδιου κανονισμού ρυθμίζει την έκταση της προστασίας των ΠΟΠ μετά τη χορήγησή της. Ειδικότερα, από την παράγραφο 3 της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι, όταν μια ονομασία θεωρείται ότι πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως ΠΟΠ κατά την έννοια του άρθρου 93, παράγραφος 1, του κανονισμού 1308/2013, η ΠΟΠ αυτή δεν μπορεί πλέον να απολέσει ακολούθως το καθεστώς της, έστω και αν έχει καταστεί, εκ πρώτης όψεως, κοινή ονομασία εντός της Ένωσης.

γ) Επί της υπάρξεως συνωνύμου της ονομασίας «teran» και επί της ανακολουθίας των ενεργειών της Επιτροπής

- 197 Όπως παρατηρεί η Δημοκρατία της Σλοβενίας, από τα παραρτήματα του εγγράφου της 13ης Μαΐου 2013 της Δημοκρατίας της Κροατίας προς την Επιτροπή, το οποίο περιλάμβανε αίτημα αναθεώρησης του καταλόγου του μέρους Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009, συνάγεται ότι η ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» μπορεί επίσης να προσδιοριστεί στην Κροατία με τον συνώνυμο όρο «istrijanac».
- 198 Εντούτοις, εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό, η Επιτροπή έλαβε υπόψη τις πρακτικές επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση, όπως επιβάλλει το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013. Κατόπιν ενδελεχούς εξετάσεως του φακέλου, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ονομασία «teran» χρησιμοποιούνταν στο εν λόγω κράτος για τον προσδιορισμό οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου και ότι, λόγω της χρήσεως αυτής, έπρεπε να θεσπισθεί εξαίρεση, στον τομέα της επισημάνσεως, για την ονομασία της συγκεκριμένης ποικιλίας.
- 199 Πλην όμως, ουδόλως προκύπτει από τη δικογραφία ότι η Δημοκρατία της Κροατίας διατύπωσε παρόμοιο αίτημα σχετικά με τη χρήση της ονομασίας «istrijanac». Ούτε περιέχονται στη δικογραφία στοιχεία από τα οποία να αποδεικνύεται ότι η ονομασία «istrijanac» όντως χρησιμοποιούνταν στην Κροατία για επισήμανση κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση, όπερ θα σήμαινε ότι η Επιτροπή όφειλε να την είχε λάβει υπόψη κατά την έκδοση του προσβαλλόμενου κανονισμού.
- 200 Βεβαίως, το Δικαστήριο, στην απόφαση της 12ης Μαΐου 2005, Regione autonoma Friuli-Venezia Giulia και ERSA (C-347/03, EU:C:2005:285, σκέψη 133), η οποία αφορά την απαγόρευση της χρήσεως των ιταλικών ονομασιών «Tocai friulano» και «Tocai italico» λόγω της υπάρξεως της ουγγρικής γεωγραφικής ενδείξεως «Tokaj», επισήμανε, προς δικαιολόγηση της αναλογικότητας της επίμαχης απαγορεύσεως, την ύπαρξη συνωνύμων όρων προς αντικατάσταση των ονομασιών «Tocai friulano» και «Tocai italico».
- 201 Το γεγονός, ωστόσο, ότι μια απαγόρευση επισημάνσεως κρίθηκε σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας λόγω της υπάρξεως συνωνύμων όρων δεν συνεπάγεται ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός, ο οποίος, αντιθέτως, αποσκοπεί στο να επιτρέψει τη χρήση, βάσει νόμιμης εξουσιοδοτήσεως (άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013),

ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου σε επισήμανση είναι δυσανάλογος, διότι υφίστανται συνώνυμα της εν λόγω ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου. Συγκεκριμένα, ο αναλογικός ή μη χαρακτήρας του προσβαλλόμενου κανονισμού πρέπει να εκτιμηθεί με γνώμονα τον επιδιωκόμενο εν προκειμένω σκοπό, που συνίσταται στη συνεκτίμηση των πρακτικών επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά την ημερομηνία προσχωρήσεώς της στην Ένωση και στον συμβιβασμό αντικρουόμενων συμφερόντων δύο κρατών. Επομένως, η Επιτροπή, επιτρέποντας τη χρήση της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran», μέσω της τηρήσεως ειδικών απαιτήσεως επισημάνσεως, δεν υπερέβη προδήλως το αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού μέτρο.

- 202 Όσον αφορά τις υπέρμετρες οικονομικές συνέπειες που θα μπορούσε να έχει ο προσβαλλόμενος κανονισμός για τους Σλοβένους παραγωγούς οίνου, το επιχείρημα αυτό, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, βασίζεται στην παραδοχή, την οποία επικαλείται η Δημοκρατία της Σλοβενίας, ότι οι καταναλωτές θα παραπλανηθούν ως προς την πραγματική προέλευση του κροατικού οίνου που παράγεται από την οινοποιήσιμη ποικιλία αμπέλου «teran» και θα προτιμήσουν να αγοράσουν τον συγκεκριμένο κροατικό οίνο, ο οποίος υπάρχει σε μεγαλύτερη αφθονία και είναι φθηνότερος από τον καλυπτόμενο από την ΠΟΠ «Teran» σλοβενικό οίνο.
- 203 Όπως, όμως, προκύπτει από τη σκέψη 188 ανωτέρω, η Επιτροπή έχει λάβει υπόψη τον κίνδυνο παραπλανήσεως των καταναλωτών σχετικά με την προέλευση των επίμαχων οίνων και προέβλεψε επαρκείς ειδικές απαιτήσεις επισημάνσεως προς αποτροπή τυχόν παραπλανήσεως.
- 204 Εν πάση περιπτώσει, ουδόλως προκύπτει από τη δικογραφία ότι θα πραγματοποιηθούν οι καταστροφικές προβλέψεις που προέβλεπε η Δημοκρατία της Σλοβενίας. Ειδικότερα, το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Κροατίας έχει πολύ μεγαλύτερη δυνατότητα παραγωγής οίνου «teran» έναντι της Δημοκρατίας της Σλοβενίας ουδόλως συνεπάγεται ότι οι παραγωγοί οίνων στην κροατική Ίστρια θα εγκαταλείψουν την καλλιέργεια ορισμένων ποικιλιών προς όφελος της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» ή ότι θα προτιμήσουν να φυτεύσουν αυτή την ποικιλία έναντι μιας άλλης. Τα σχετικά με την παραγωγή και τις καλλιεργούμενες εκτάσεις αριθμητικά στοιχεία, τα οποία παραθέτει η Δημοκρατία της Σλοβενίας, αποδεικνύουν βεβαίως τη σημασία της παραγωγής οίνου «Teran» στο συγκεκριμένο κράτος (για το 88 % των Σλοβενών παραγωγών, η ΠΟΠ «Teran» αντιπροσωπεύει πλέον του ημίσεος της παραγωγής), αλλά δεν αποδεικνύουν ότι η δυνατότητα επισημάνσεως του κροατικού οίνου με αναγραφή της ενδείξεως «teran» θα προκαλέσει τόσο σημαντικές ζημιές στους Σλοβένους παραγωγούς.
- 205 Όσον αφορά το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας περί ανακολουθίας στις ενέργειες της Επιτροπής, η οποία επιφύλαξε σε όμοιες καταστάσεις διαφορετική μεταχείριση, υπενθυμίζεται ότι η γενική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, η οποία καταλέγεται μεταξύ των θεμελιωδών αρχών του δικαίου της Ένωσης, επιτάσσει να μην επιφυλάσσεται σε όμοιες καταστάσεις διαφορετική μεταχείριση ούτε σε διαφορετικές καταστάσεις όμοια μεταχείριση, εκτός αν μια τέτοια μεταχείριση δικαιολογείται αντικειμενικώς (απόφαση της 13ης Φεβρουαρίου 2014, Ουγγαρία κατά Επιτροπής, C-31/13 P, EU:C:2014:70, σκέψη 73). Επομένως, προκειμένου να διαπιστωθεί παραβίαση της αρχής αυτής, πρέπει πρωτίστως να εξακριβωθεί εάν οι καταστάσεις των οποίων γίνεται επίκληση εν προκειμένω είναι όμοιες.
- 206 Συναφώς, από το έγγραφο της Δημοκρατίας της Κροατίας της 13ης Μαΐου 2013 σχετικά με την τροποποίηση του καταλόγου που περιλαμβάνεται στο μέρος Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 συνάγεται ότι το εν λόγω κράτος είχε ζητήσει από την Επιτροπή τη

συμπερίληψη των ονομασιών «Barbera», «montepuliciano» και «portugizac» στον κατάλογο αυτό και ότι, παρά ταύτα, ο εκτελεστικός κανονισμός 753/2013 δεν προέβλεψε καμία εξαίρεση, στο τομέα της επισημάνσεως, για τις ονομασίες των συγκεκριμένων ποικιλιών.

- 207 Εντούτοις, το στοιχείο αυτό και μόνο δεν αρκεί για να αποδειχθεί ότι, για όλες τις ονομασίες που μνημονεύονται στη σκέψη 206 ανωτέρω, υπήρχε πρακτική επισημάνσεως όμοια με εκείνη για την ονομασία «teran» στην Κροατία κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση. Η δικογραφία δεν περιέχει κανένα σχετικό αποδεικτικό στοιχείο. Επομένως, εφόσον δεν απέδειξε την ύπαρξη όμοιων καταστάσεων, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν μπορεί να προσάψει στην Επιτροπή ότι παραβίασε εν προκειμένω την αρχή της ίσης μεταχείρισεως ούτε ότι ενήργησε κατά τρόπο ανακόλουθο ως προς το ζήτημα αυτό.

δ) Επί του χρονικού διαστήματος που προηγήθηκε της εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού

- 208 Όσον αφορά τον προσβαλλόμενο δυσανάλογο χαρακτήρα του χρονικού διαστήματος που προηγήθηκε της εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας, κατ' ουσίαν, προβάλλει το ίδιο επιχείρημα με εκείνο που προέβαλε στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου ακυρώσεως, το οποίο στηρίζεται στο γεγονός ότι η Επιτροπή καθυστέρησε παρανόμως να ασκήσει τις εξουσίες της.
- 209 Ωστόσο, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 112 έως 118 ανωτέρω, και λαμβανομένου υπόψη του ευαίσθητου χαρακτήρα της συγκεκριμένης περιπτώσεως, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή το γεγονός ότι χρειάστηκε τέσσερα περίπου έτη για να εξετάσει τον φάκελο «teran» ούτε ότι παρότρυνε τα ενδιαφερόμενα μέρη σε εξεύρεση λύσης κατόπιν διαπραγματεύσεων.
- 210 Από το σύνολο των προεκτεθέντων συνάγεται ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας ουδόλως απέδειξε ότι η Επιτροπή προσέβαλε προδήλως το δικαίωμα ιδιοκτησίας των Σλοβένων παραγωγών οίνου ο οποίος φέρει την ΠΟΠ «Teran». Κατά συνέπεια, ο τρίτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί. Το συμπέρασμα αυτό, όμως, δεν επηρεάζει την εξέταση των επιχειρημάτων της Δημοκρατίας της Σλοβενίας που παρατίθενται στη σκέψη 168 ανωτέρω, τα οποία εμπίπτουν στον έβδομο λόγο ακυρώσεως και θα εξεταστούν στο πλαίσιο αυτό.

Δ. Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 41 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας

- 211 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υπογραμμίζει ότι, βάσει του άρθρου 41 της Πράξεως περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και των προσαρμογών της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (ΕΕ 2012, L 112, σ. 21, στο εξής: Πράξη Προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας), τυχόν μεταβατικά μέτρα στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής προκειμένου να διευκολυνθεί η προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση μπορούσαν να θεσπισθούν αποκλειστικά κατά την περίοδο των τριών ετών από την ημερομηνία προσχωρήσεως, η δε εφαρμογή τους περιοριζόταν αποκλειστικώς εντός της περιόδου αυτής.

- 212 Πλην όμως, κατά τη Δημοκρατία της Σλοβενίας, το μεταβατικό μέτρο του άρθρου 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού, στον βαθμό που επιτρέπει τη διάθεση των αποθεμάτων του κροατικού οίνου που παρήχθη πριν από την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση την 1η Ιουλίου 2013 ακόμη και αν δεν τηρούνται οι νέες απαιτήσεις επισημάνσεως του άρθρου 1 του κανονισμού αυτού, εφαρμόζεται για περίοδο μεγαλύτερη εκείνης των τριών ετών που προβλέπει το άρθρο 41 της Πράξεως Προσχωρήσεως, λόγω της αναδρομικής ισχύος του εν λόγω κανονισμού κατά τέσσερα περίπου έτη. Τούτέστιν, η Επιτροπή προέβλεψε μια νέα μεταβατική περίοδο για τον συγκεκριμένο οίνο, τρία και πλέον έτη μετά την εν λόγω προσχώρηση, πράγμα το οποίο αντιβαίνει στο άρθρο 41 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας.
- 213 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.
- 214 Εν προκειμένω, το άρθρο 41 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας πρέπει να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της εν λόγω Πράξεως Προσχωρήσεως. Η τελευταία αυτή διάταξη προβλέπει ότι, από την ημερομηνία προσχωρήσεως, οι διατάξεις των Συνθηκών και οι πριν από την προσχώρηση θεσπισθείσες πράξεις των θεσμικών οργάνων δεσμεύουν τη Δημοκρατία της Κροατίας και εφαρμόζονται στο κράτος αυτό υπό τους όρους που προβλέπονται στις ανωτέρω Συνθήκες και στην εν λόγω πράξη προσχωρήσεως. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η Κροατία, από της προσχωρήσεώς της στην Ένωση την 1η Ιουλίου 2013, υπέκειτο κατ' αρχήν στο σύνολο των εφαρμοστέων διατάξεων για την επισήμανση των αμπελοοινικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων της απαγορεύσεως επισημάνσεως που επιβλήθηκε με το άρθρο 118ι, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007 (νυν άρθρο 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013), και της δυνατότητας εισαγωγής εξαιρέσεως από την εν λόγω απαγόρευση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009.
- 215 Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο, το άρθρο 41 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας επιτρέπει τη θέσπιση μεταβατικών διατάξεων στον τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβαση του κράτους αυτού από το προγενέστερο εθνικό του καθεστώς στο καθεστώς της Ένωσης. Επομένως, τα μεταβατικά μέτρα περί των οποίων πρόκειται είναι εκείνα που αποσκοπούν στην εισαγωγή εξαιρέσεως, για περιορισμένο χρονικό διάστημα, από τις διατάξεις της Ένωσης που ίσχυαν την 1η Ιουλίου 2013 και τα οποία, χωρίς τις διατάξεις αυτές, θα εφαρμόζονταν αμέσως στη Δημοκρατία της Κροατίας κατά την ημερομηνία αυτή.
- 216 Το μεταβατικό μέτρο, όμως, που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού δεν εντάσσεται στο πλαίσιο που καθορίζεται στις σκέψεις 214 και 215 ανωτέρω. Ειδικότερα, η συγκεκριμένη διάταξη δεν αποσκοπεί στην εισαγωγή εξαιρέσεως από ρύθμιση που ίσχυε κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση, αλλά από νέες απαιτήσεις σχετικά με την επισήμανση οι οποίες προβλέπονται με κανονισμό εκδοθέντα από την Επιτροπή, μετά την εν λόγω προσχώρηση, βάσει ρητής εξουσιοδοτήσεως την οποία παρέχει το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009.
- 217 Κατά συνέπεια, ο τέταρτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Ε. Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, ερμηνευόμενου υπό την έννοια που προσδίδουν στη διάταξη αυτή οι θεμελιώδεις αρχές του δικαίου της Ένωσης καθώς και

το άρθρο 17 του Χάρτη και το άρθρο 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, και επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 290 ΣΛΕΕ

- 218 Προς στήριξη του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, η Δημοκρατία της Σλοβενίας διατείνεται ότι το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 πρέπει να ερμηνεύεται συστατικά, σύμφωνα με τις θεμελιώδεις αρχές του δικαίου της Ένωσης, ιδίως τις αρχές της ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας, καθώς και σύμφωνα με το άρθρο 17 του Χάρτη και το άρθρο 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ. Η Επιτροπή, εκδίδοντας τον προσβαλλόμενο κανονισμό, ο οποίος δεν τηρεί τις αρχές αυτές, υπερέβη τα όρια της εξουσιοδοτήσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του εν λόγω κανονισμού.
- 219 Με τον έκτο λόγο ακυρώσεως, η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει επίσης ότι η Επιτροπή υπερέβη τις εξουσίες της θίγοντας την ίδια την ουσία του κανονισμού 1308/2013, ο οποίος έχει ως κύριο σκοπό την προστασία των εννόμων συμφερόντων των παραγωγών και των καταναλωτών έναντι της παραπλάνησης και την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 13 ΣΕΕ και το άρθρο 290 ΣΛΕΕ.
- 220 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας και παραπέμπει στις διατυπωθείσες στο πλαίσιο των τριών πρώτων λόγων ακυρώσεως απαντήσεις της.
- 221 Εν προκειμένω, διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας σχετικά με τη συνεκτίμηση των αρχών της ασφάλειας δικαίου, της προστασίας των κεκτημένων δικαιωμάτων, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας εξετάστηκαν ήδη στο πλαίσιο του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, στις σκέψεις 95 έως 161 ανωτέρω, και κρίθηκαν αβάσιμα. Επομένως, ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως, στον βαθμό που είναι ταυτόσημος με τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, πρέπει να απορριφθεί για τους ίδιους λόγους.
- 222 Όσον αφορά τα επιχειρήματα σχετικά με την παράβαση του άρθρου 17 του Χάρτη και του άρθρου 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, διαπιστώνεται ότι τα επιχειρήματα αυτά αφορούν την προστασία των καταναλωτών έναντι της παραπλάνησης, την απόλυτη ομωνυμία μεταξύ της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran» και της κροατικής ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» και την ύπαρξη του συνώνυμου «istrijanac» για τον προσδιορισμό της συγκεκριμένης οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου. Τα επιχειρήματα αυτά όμως εξετάστηκαν επίσης στο πλαίσιο του τρίτου λόγου ακυρώσεως, στις σκέψεις 185 έως 210 ανωτέρω. Στο μέτρο που ο πέμπτος λόγος ακυρώσεως ταυτίζεται με τον τρίτο λόγο ακυρώσεως, απορριπτέος τυγχάνει και ο λόγος αυτός ως αβάσιμος, για τους ίδιους λόγους.
- 223 Ομοίως, δεδομένου ότι τα επιχειρήματα που προβάλλονται, στο πλαίσιο του έκτου λόγου ακυρώσεως, σε σχέση με την παράβαση του άρθρου 13 ΣΕΕ και του άρθρου 290 ΣΛΕΕ ταυτίζονται, κατ' ουσίαν, με τα επιχειρήματα που προβάλλονται στο πλαίσιο του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, πρέπει να απορριφθούν επίσης για τους ίδιους λόγους.
- 224 Κατά συνέπεια, ο πέμπτος και ο έκτος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι.

ΣΤ. Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά μη υποβολή εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κροατίας αιτήματος για τη συμπερίληψη της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στο μέρος Α του παραρτήματος XV του

κανονισμού 607/2009 πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση και απουσία ενημέρωσης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας σχετικά με τέτοιο αίτημα στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχωρήσεως

- 225 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι, βάσει του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, η Δημοκρατία της Κροατίας όφειλε να ζητήσει τη συμπερίληψη της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στον κατάλογο του μέρους Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση, πράγμα το οποίο δεν έπραξε. Επιπλέον, σύμφωνα με την προβλεπόμενη στο άρθρο 4 ΣΕΕ αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας, η Επιτροπή είχε την υποχρέωση να ενημερώσει τη Δημοκρατία της Σλοβενίας για το συγκεκριμένο αίτημα, αν υποτεθεί ότι αυτό όντως υποβλήθηκε. Δεδομένου ότι το ζήτημα αυτό εμπίπτει κατ' ανάγκη στις διαπραγματεύσεις προσχωρήσεως κράτους στην Ένωση, η Δημοκρατία της Σλοβενίας θα έπρεπε να έχει την επιλογή να αποδεχθεί ή να αρνηθεί τη συγκεκριμένη εγγραφή, όπως προκύπτει ιδίως από το άρθρο 49, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ.
- 226 Η Επιτροπή, υποστηριζόμενη από τη Δημοκρατία της Κροατίας, αντικρούει τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.
- 227 Όσον αφορά, πρώτον, την προβαλλόμενη υποχρέωση της Δημοκρατίας της Κροατίας να υποβάλει, πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση, αίτημα για την συμπερίληψη της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στον κατάλογο που περιλαμβάνεται στο μέρος Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 (πρώην παράρτημα II του κανονισμού 753/2002), διαπιστώνεται ότι, στο κεφάλαιο III.B.3 της διαπραγματευτικής θέσεως του 2008, το οποίο αφορά τις «Ειδικές καλλιέργειες, οίνους και αλκοολούχα ποτά», η Δημοκρατία της Κροατίας είχε σαφώς δηλώσει την επιθυμία της να συμπεριληφθεί ο εθνικός της κατάλογος αναγνωρισμένων ποικιλιών αμπέλου στον υφιστάμενο κατάλογο ποικιλιών αμπέλου ή συνώνυμών τους που περιλαμβάνουν γεωγραφική ένδειξη και που μπορούν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων, όπως ο τελευταίος αυτός κατάλογος περιλαμβανόταν στο παράρτημα II του κανονισμού 753/2002.
- 228 Βεβαίως, στη συνέχεια, το συγκεκριμένο αίτημα αποσύρθηκε με την προσθήκη στη διαπραγματευτική θέση της Δημοκρατίας της Κροατίας της 28ης Σεπτεμβρίου 2011. Εντούτοις, η απόσυρση αυτή στηριζόταν ρητώς στην παραδοχή ότι ο κατάλογος των ονομασιών ποικιλιών που μπορούν να αναγράφονται στην επισήμανση των οίνων θα καταρτιζόταν όχι στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχωρήσεως, αλλά σε μεταγενέστερο χρόνο, βάσει του άρθρου 62 του κανονισμού 607/2009.
- 229 Εξάλλου, επισημαίνεται ότι μόλις στις 6 Δεκεμβρίου 2011, κατά την κατάθεση του τεχνικού φακέλου σχετικά με την ονομασία «Teran» σύμφωνα με το άρθρο 118γ του κανονισμού 1234/2007, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δήλωσε για πρώτη φορά στην Επιτροπή ότι η ονομασία «Teran», θεωρούμενη σε μεμονωμένη βάση, έπρεπε να προστατευθεί ως ΠΟΠ. Κατά την ημερομηνία αυτή είχε ήδη εκδοθεί η απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 5ης Δεκεμβρίου 2011, για την ένταξη της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ 2012, L 112, σ. 6), στην οποία είχε επισυναφθεί η πράξη προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας.
- 230 Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο, η Δημοκρατία της Κροατίας, σε μία από τις τρεις επιστολές που απηύθυνε στις 13 Μαΐου 2013 στην Επιτροπή, η οποία αφορούσε ειδικώς το ζήτημα της σλοβενικής ΠΟΠ «Teran», ζήτησε από την Επιτροπή να εξεύρει κατάλληλη λύση ώστε οι

οινοπαραγωγοί της να μπορούν να συνεχίσουν να κάνουν χρήση της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» για την επισήμανση των οίνων τους. Μολονότι δεν επρόκειτο για ρητό αίτημα περί συμπερίληψης της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στον κατάλογο του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, γεγονός παραμένει ότι η Δημοκρατία της Κροατίας ζήτησε προδήλως την παρέμβαση της Επιτροπής προκειμένου να εξευρεθεί λύση σχετικά με τη δυνατότητα χρήσεως της ονομασίας «teran» για την επισήμανση των οίνων της.

- 231 Εν πάση περιπτώσει, ουδόλως προκύπτει από το γράμμα του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, ότι η Δημοκρατία της Κροατίας όφειλε να υποβάλει αίτημα για την εισαγωγή εξαιρέσεως σχετικής με την οινοποιήσιμη ποικιλία αμπέλου «teran» κατά τις διαπραγματεύσεις προσχωρήσεως στην Ένωση.
- 232 Αντιθέτως, από το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 συνάγεται ότι, βάσει της διατάξεως αυτής, η απόφαση για τη θέσπιση εξαιρέσεως, στον τομέα της επισήμανσεως, σε σχέση με την ονομασία ορισμένης οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου κράτους μέλους ανήκει αποκλειστικά στην Επιτροπή στο πλαίσιο της ασκήσεως των κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων της. Τουτέστιν, μια τέτοιου είδους εξαίρεση δεν στηρίζεται σε συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών πριν από την προσχώρηση στην Ένωση αλλά σε ρητή εξουσιοδότηση που είχε παρασχεθεί από τον νομοθέτη στην Επιτροπή και η οποία υφίστατο ήδη κατά τον χρόνο της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση (βλ. άρθρο 118ι, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007).
- 233 Κατ' άλλη διατύπωση, η απόφαση για τη συμπερίληψη της ονομασίας ορισμένης οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου στον κατάλογο του μέρους Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 δεν υπάγεται, αυτή καθ' εαυτήν, στους «όρο[ους] της προσχωρήσεως και [στις] λόγω αυτής αναγκαίες προσαρμογές των Συνθηκών που θεμελιώνουν την Ένωση» (άρθρο 49, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ), αλλά αφορά απλώς τη θέση σε εφαρμογή ενός κανονισμού που αποτελεί μέρος του κεκτημένου της Ένωσης στο οποίο προσχωρεί ένα νέο κράτος.
- 234 Δεύτερον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν ενημερώθηκε σχετικά με αίτημα της Δημοκρατίας της Κροατίας για τη συμπερίληψη της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στον κατάλογο που περιλαμβάνεται στο μέρος Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση, παράλειψη που είχε ως αποτέλεσμα την παράβαση της υποχρεώσεως ειλικρινούς συνεργασίας, πρέπει να υπομνησθεί ότι η εν λόγω αρχή της ειλικρινούς συνεργασίας, η οποία κατοχυρώνεται με το άρθρο 4, παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ, συνεπάγεται για τα κράτη μέλη την υποχρέωση να λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης και επιβάλλει στα θεσμικά της όργανα αμοιβαία καθήκοντα σεβασμού και αρωγής έναντι των κρατών μελών κατά την εκτέλεση των αποστολών που απορρέουν από τις Συνθήκες [βλ. απόφαση της 1ης Μαρτίου 2018, Πολωνία κατά Επιτροπής, T-402/15, EU:T:2018:107, σκέψη 53 (μη δημοσιευθείσα) και εκεί μνημονευόμενη νομολογία].
- 235 Συναφώς, αρκεί να υπομνησθεί ότι το ζήτημα του εάν θα επιτρεπόταν η αναγραφή της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στις φιάλες κροατικών οίνων δεν ενέπιπτε στις διαπραγματεύσεις προσχωρήσεως. Αντιθέτως, το ζήτημα ρυθμίστηκε βάσει σχετικής νομοθετικής εξουσιοδοτήσεως προς την Επιτροπή εντός πλαισίου διαφορετικού από τις εν λόγω διαπραγματεύσεις, μεταγενέστερου της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας στην

Ένωση, της οποίας είχε γνώση η Δημοκρατία της Σλοβενίας και στο πλαίσιο της οποίας έλαβε ενημέρωση και είχε άμεση συμμετοχή, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 112 και 113 ανωτέρω. Κατά συνέπεια, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι παρέβη το καθήκον της περί σεβασμού και αρωγής έναντι της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχωρήσεως.

- 236 Εξάλλου, από την επιστολή του Σλοβένου Υπουργού Γεωργίας προς το αρμόδιο για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη μέλος της Επιτροπής, της 11ης Νοεμβρίου 2014, προκύπτει σαφώς ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας είχε ενημερωθεί για το αίτημα της Δημοκρατίας της Κροατίας μετά την προσχώρησή της στην Ένωση και ότι είχε τη δυνατότητα να υποβάλει τις παρατηρήσεις της στην Επιτροπή επί του ζητήματος «teran» κατά τη διάρκεια διμερούς συσκέψεως με αυτήν. Επιπλέον, όπως ορθώς επισημαίνεται στις αιτιολογικές σκέψεις 3, 4 και 5 του προσβαλλόμενου κανονισμού, εν συνεχεία ζητήθηκε επανειλημμένως η γνώμη της Δημοκρατίας της Σλοβενίας επί του ζητήματος «teran» προκειμένου να καταστεί δυνατή η εξεύρεση συμβιβαστικής λύσεως με τη Δημοκρατία της Κροατίας.
- 237 Τρίτον, λαμβανομένου υπόψη ότι η εξαίρεση, στον τομέα της επισημάνσεως, που αφορά την ονομασία της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» θεσπίστηκε από την Επιτροπή βάσει νομοθετικής εξουσιοδότησεως, μη συνδεόμενης με τις διαπραγματεύσεις προσχωρήσεως, το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας ότι η σύμφωνη γνώμη της ήταν αναγκαία στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχωρήσεως προκειμένου να θεσπιστεί μια τέτοια εξαίρεση στερείται επίσης οιαδήποτε ερεισματος.
- 238 Επιπλέον, από το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013 ουδόλως προκύπτει ότι είναι αναγκαία η προηγούμενη συμφωνία των κρατών μελών για τη θέσπιση εξαιρέσεως. Τυχόν διαφορετική ερμηνεία της διατάξεως αυτής θα ισοδυναμούσε με παροχή δικαιώματος αρνησικυρίας σε καθένα από τα κράτη μέλη και, ως εκ τούτου, με το να καταστεί άνευ περιεχομένου η εξουσιοδότηση που η διάταξη αυτή απονέμει στην Επιτροπή.
- 239 Κατά συνέπεια, ο έβδομος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Z. Επί του ογδού λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του σημείου V.28 της διοργανικής συμφωνίας και του σημείου II.7 της κοινής αντίληψης, καθώς και παραβίαση της αρχής της θεσμικής ισορροπίας

- 240 Η Δημοκρατία της Σλοβενίας υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, στο σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού που υπέβαλε κατά τη συνεδρίαση της ομάδας εμπειρογνομόνων για τον οίνο GREX WINE στις 24 Ιανουαρίου 2017, προέβλεπε ότι θα επιτρεπόταν στους Κροάτες παραγωγούς οίνου να αναγράφουν την ονομασία «teran» στις φιάλες τους τηρώντας συγκεκριμένες απαιτήσεις ως προς την επισήμανση. Πλην όμως, ο προσβαλλόμενος κανονισμός, όπως τελικώς εκδόθηκε, προβλέπει, επιπλέον, μεταβατική περίοδο για την πώληση των αποθεμάτων κροατικών οίνων που δεν πληρούν τις νέες απαιτήσεις επισημάνσεως. Πρόκειται για ουσιώδη τροποποίηση σε σχέση με το σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, επί της οποίας οι εμπειρογνώμονες και τα κράτη μέλη δεν είχαν τη δυνατότητα να τοποθετηθούν.
- 241 Ως εκ τούτου, η Επιτροπή παρέβη τη δέσμευση που περιλαμβάνεται στο σημείο V.28 της διοργανικής συμφωνίας και στην κοινή αντίληψη που είναι προσαρτημένη στη συμφωνία αυτή. Παραβίασε επίσης την αρχή της θεσμικής ισορροπίας.
- 242 Η Επιτροπή αντικρούει τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας.

- 243 Εν προκειμένω, η επιχειρηματολογία της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στηρίζεται στην παραδοχή ότι η προσθήκη της μεταβατικής διατάξεως του άρθρου 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού συνιστά ουσιώδη τροποποίηση του σχεδίου κανονισμού που συζητήθηκε στο πλαίσιο της ομάδας εμπειρογνομόνων για τον οίνο GREX WINE στις 24 Ιανουαρίου 2017, κατά την έννοια του σημείου II.7 της κοινής αντίληψης.
- 244 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του σημείου V.28, πρώτο εδάφιο, της διοργανικής συμφωνίας, η Επιτροπή δεσμεύεται να συγκεντρώνει, πριν από την έγκριση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, όλη την αναγκαία εμπειρογνωσία, μεταξύ άλλων μέσω της διαβούλευσης με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και μέσω διαβουλεύσεων με το κοινό. Επιπλέον, το σημείο II.7 της κοινής αντίληψης ορίζει ότι, «[σ]ε περίπτωση που το ουσιαστικό περιεχόμενο ενός σχεδίου κατ' εξουσιοδότηση πράξης αλλάξει με οποιονδήποτε τρόπο, η Επιτροπή δίνει στους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών την ευκαιρία να διατυπώσουν τις απόψεις τους γραπτώς όπου κρίνεται σκόπιμο, επί της τροποποιημένης μορφής του σχεδίου κατ' εξουσιοδότηση πράξης».
- 245 Από τον συνδυασμό των δύο παρατιθέμενων στη σκέψη 244 ανωτέρω διατάξεων προκύπτει ότι η Επιτροπή, πριν από την έγκριση κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, δεσμεύεται να συγκεντρώνει όλη την αναγκαία εμπειρογνωσία, πράγμα που συνεπάγεται, μεταξύ άλλων, τη διαβούλευση με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών επί όλων των ουσιωδών πτυχών του κειμένου πριν από την έκδοσή του.
- 246 Όσον αφορά το σχέδιο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού που συζητήθηκε στο πλαίσιο της συνεδριάσεως της ομάδας εμπειρογνομόνων για τον οίνο GREX WINE στις 24 Ιανουαρίου 2017, είναι αληθές ότι το κείμενο αυτό δεν περιείχε μεταβατική διάταξη όπως εκείνη που τελικώς προστέθηκε στο άρθρο 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού. Δεν αμφισβητείται επίσης ότι το τελικό κείμενο του προσβαλλόμενου κανονισμού δεν συζητήθηκε στο πλαίσιο της συγκεκριμένης ομάδας εμπειρογνομόνων.
- 247 Εντούτοις, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο προσβαλλόμενος κανονισμός έχει ως σκοπό, όπως αναφέρεται στην αιτιολογική του σκέψη 5, να λάβει υπόψη τις πρακτικές επισημάνσεως που υφίσταντο στην Κροατία κατά τον χρόνο της προσχωρήσεώς της στην Ένωση και να επιτρέψει, κατ' εξαίρεση, τη χρήση της ονομασίας «teran» για την επισήμανση των κροατικών οίνων υπό ορισμένες προϋποθέσεις. Συναφώς, η Επιτροπή τήρησε απόλυτα τη δέσμευση που προβλέπεται στο σημείο V.28, πρώτο εδάφιο, της διοργανικής συμφωνίας, καθόσον δεν αμφισβητείται ότι είχε όντως συγκεντρώσει την αναγκαία εμπειρογνωσία, περιλαμβανομένων των γνώμων των εμπειρογνομόνων, κατά την έννοια του ως άνω σημείου V.28, για την αξιολόγηση των εν λόγω πρακτικών επισημάνσεως.
- 248 Στο πλαίσιο αυτό, η μεταβατική διάταξη του άρθρου 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού δεν τροποποιεί ούτε τη θεσπισθείσα εξαίρεση ούτε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες δύναται αυτή να εφαρμοστεί. Η εν λόγω διάταξη περιορίζεται στην πρόβλεψη μεταβατικού κανόνα περιοριζόμενου στους οίνους που φέρουν την ΠΟΠ «Hrvatska Istra» και παρήχθησαν πριν από την έναρξη ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού, προκειμένου ο κανονισμός αυτός να μην επιβάλλει ο ίδιος αναδρομικά στους Κροάτες παραγωγούς νέες απαιτήσεις επισημάνσεως για τους συγκεκριμένους οίνους. Συναφώς, η Επιτροπή, η οποία ενήργησε βάσει εξουσιοδοτήσεως κατά την έννοια του άρθρου 290 ΣΛΕΕ, έκανε χρήση της εξουσίας εκτιμήσεως που μια τέτοια εξουσιοδότηση συνεπάγεται, εντός των ορίων που επέβαλε ο νομοθέτης. Ειδικότερα, ενήργησε σύμφωνα με το άρθρο 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, το οποίο παρέχει στην Επιτροπή ευρεία εξουσία

εκτιμήσεως προκειμένου να προβλέπει εξαιρέσεις στον τομέα της επισημάνσεως. Επομένως, η προσθήκη μεταβατικής διατάξεως, όπως το άρθρο 2, στον προσβαλλόμενο κανονισμό ήταν σύμφυτη με τις εξουσίες της Επιτροπής.

- 249 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν γινόταν δεκτό ότι η Επιτροπή δεν είχε τηρήσει την υποχρέωση που προβλέπεται στο σημείο V.28, πρώτο εδάφιο, της διοργανικής συμφωνίας, σε συνδυασμό με το σημείο II.7 της κοινής αντίληψης, η Δημοκρατία της Σλοβενίας δεν απέδειξε πώς θα μπορούσε η εκεί προβλεπόμενη διαβούλευση να μεταβάλει το περιεχόμενο του προσβαλλόμενου κανονισμού. Αντιθέτως, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η πρόβλεψη του μεταβατικού μέτρου του άρθρου 2 του προσβαλλόμενου κανονισμού ήταν επιβεβλημένη υπό το πρίσμα της αρχής της ασφάλειας δικαίου, όπως αυτή υπομνήσθηκε στη σκέψη 99 ανωτέρω. Προβαίνοντας στη θέσπιση της συγκεκριμένης διατάξεως, η Επιτροπή διασφάλισε ότι με τον προσβαλλόμενο κανονισμό δεν θα επιβάλλονταν αναδρομικώς νέες υποχρεώσεις επισημάνσεως στους παραγωγούς κροατικών οίνων.
- 250 Επομένως, τα επιχειρήματα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας που αφορούν παράβαση του σημείου V.28 της διοργανικής συμφωνίας και του σημείου II.7 της κοινής αντίληψης δεν μπορούν να γίνουν δεκτά.
- 251 Όσον αφορά το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Σλοβενίας περί παραβιάσεως της αρχής της θεσμικής ισορροπίας, είναι απορριπτέο για τους ίδιους λόγους με εκείνους που εκτίθενται στις σκέψεις 247 έως 251 ανωτέρω.
- 252 Από τις ανωτέρω σκέψεις συνάγεται ότι ο όγδοος λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.
- 253 Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι όλοι οι λόγοι ακυρώσεως απορρίφθηκαν ως αβάσιμοι, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

V. Επί των δικαστικών εξόδων

- 254 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Εν προκειμένω, δεδομένου ότι η Δημοκρατία της Σλοβενίας ηττήθηκε, πρέπει να φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής, σύμφωνα με τα αιτήματα της τελευταίας.
- 255 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη που παρεμβαίνουν στη δίκη φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα. Κατά συνέπεια, η Δημοκρατία της Κροατίας φέρει τα δικαστικά έξοδά της.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Η Δημοκρατία της Σλοβενίας φέρει, πέραν των δικαστικών εξόδων της, και τα δικαστικά έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.**
- 3) Η Δημοκρατία της Κροατίας φέρει τα δικαστικά έξοδά της.**

Kanninen

Schwarcz

Madise

Ηλιόπουλος

Reine

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 9 Σεπτεμβρίου 2020.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

I.	Νομικό πλαίσιο	2
A.	Γενικές διατάξεις περί προστασίας των ονομασιών προελεύσεως στον αμπελοοινικό τομέα.....	2
1.	Επί του κανονισμού 479/2008 και του κανονισμού 1234/2007	2
2.	Επί του κανονισμού 1308/2013	3
B.	Διατάξεις σχετικές με τη χρήση ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου που περιέχει ή συνίσταται σε ΠΟΠ, προς επισήμανση των οίνων	3
1.	Επί του κανονισμού 753/2002	3
2.	Επί των κανονισμών 479/2008, 1234/2007 και 1308/2013	4
3.	Επί του κανονισμού 607/2009	5
Γ.	Διατάξεις σχετικές με την επισήμανση θεσπισθείσες μετά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Κροατίας στην Ένωση.....	5
1.	Επί του εκτελεστικού κανονισμού 753/2013	5
2.	Επί του προσβαλλόμενου κανονισμού	6
II.	Ιστορικό της διαφοράς	8
A.	Επί της προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Σλοβενίας στην Ένωση και της προστατευόμενης ονομασίας προελεύσεως «Teran»	8
B.	Επί της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στην Κροατία.....	9
Γ.	Επί της διαδικασίας εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού	10
III.	Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων	11
IV.	Σκεπτικό	13
A.	Επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 232 του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού αυτού	14
1.	Επί της παραβάσεως του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, σε συνδυασμό με το άρθρο 232 του κανονισμού αυτού.....	14
2.	Επί της παραβάσεως του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, και το άρθρο 232 του κανονισμού 1308/2013	16

B.	Επί του δευτέρου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παραβίαση των αρχών της ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων, της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της αναλογικότητας	18
1.	Επί της παραβιάσεως των αρχών της ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των κεκτημένων δικαιωμάτων και της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς και, κατ' ουσίαν, της παραβάσεως του άρθρου 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009.	19
α)	Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, του κανονισμού 1308/2013 και του άρθρου 62, παράγραφος 3, του κανονισμού 607/2009	20
β)	Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά υπερβολική καθυστέρηση εκ μέρους της Επιτροπής όσον αφορά την άσκηση των εξουσιών της	21
γ)	Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά την παρανομία που συνεπάγεται η έκταση της αναδρομικής ισχύος του προσβαλλόμενου κανονισμού	23
1)	Επί του επιδιωκόμενου με τον προσβαλλόμενο κανονισμό σκοπού	24
2)	Επί του σεβασμού της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης των Σλοβένων παραγωγών οίνου	25
δ)	Επί της αιτιάσεως η οποία αφορά τις επιπτώσεις στις διενεργηθείσες στη Σλοβενία διαδικασίες ελέγχου σε βάρος των υπευθύνων για παραβάσεις κατά της ΠΟΠ «Teran»	28
ε)	Επί της αιτιάσεως περί μη σεβασμού κεκτημένων δικαιωμάτων	29
2.	Επί της παραβιάσεως της αρχής της αναλογικότητας	29
Γ.	Επί του τρίτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 17 του Χάρτη και του άρθρου 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ	30
1.	Υπόμνηση των εφαρμοστέων αρχών	32
2.	Εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση	33
α)	Επί της μη ισοδυναμίας των διακυβευόμενων συμφερόντων	34
β)	Επί της ομωνυμίας της ονομασίας οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» με την ΠΟΠ «Teran»	34
γ)	Επί της υπάρξεως συνωνύμου της ονομασίας «teran» και επί της ανακολουθίας των ενεργειών της Επιτροπής	37
δ)	Επί του χρονικού διαστήματος που προηγήθηκε της εκδόσεως του προσβαλλόμενου κανονισμού	39
Δ.	Επί του τετάρτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 41 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Κροατίας	39

Ε.	Επί του πέμπτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 100, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1308/2013, ερμηνευόμενου υπό την έννοια που προσδίδουν στη διάταξη αυτή οι θεμελιώδεις αρχές του δικαίου της Ένωσης καθώς και το άρθρο 17 του Χάρτη και το άρθρο 1 του πρώτου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ, και επί του έκτου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ και του άρθρου 290 ΣΛΕΕ	40
ΣΤ.	Επί του εβδόμου λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά μη υποβολή εκ μέρους της Δημοκρατίας της Κροατίας αιτήματος για τη συμπερίληψη της ονομασίας της οινοποιήσιμης ποικιλίας αμπέλου «teran» στο μέρος Α του παραρτήματος XV του κανονισμού 607/2009 πριν από την προσχώρησή της στην Ένωση και απουσία ενημέρωσης της Δημοκρατίας της Σλοβενίας σχετικά με τέτοιο αίτημα στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων προσχωρήσεως	41
Ζ.	Επί του ογδού λόγου ακυρώσεως, ο οποίος αφορά παράβαση του σημείου V.28 της διοργανικής συμφωνίας και του σημείου II.7 της κοινής αντίληψης, καθώς και παραβίαση της αρχής της θεσμικής ισορροπίας	44
Υ.	Επί των δικαστικών εξόδων	46